

Registreringsinstruks: Fotogrammetrisk FKB-Vann

Geovekst5.0 - 2024-01-01

Innholdsfortegnelse

Innhold

1. Innledning, historikk og endringslogg	2
1.1. Innledning	2
1.2. Endringslogg	2
1.2.1. Endringer fra versjon 5.0 2023-01-01 til versjon 5.0 2024-01-01	2
1.2.2. Endringer i fotogrammetrisk registreringsinstruks siden FKB-Vann 4.61 - 2018-01-01: 3	
2. Generelle retningslinjer som gjelder fotogrammetrisk registrering av FKB	3
2.1. Fotogrammetrisk nykonstruksjon	3
2.1.1. Registrering av nye kartobjekter	3
2.1.2. Registrering av egenskaper på nye kartobjekter	3
2.2. Fotogrammetrisk ajourhold	5
2.3. Fotogrammetrisk oppgradering	6
2.4. Geografisk avgrensning av kartleggingsområder	6
3. Objekttyper og egenskaper	7
3.1. Objekttype: Kystkontur	7
3.2. Objekttype: KystkonturTekniskeAnlegg	11
3.3. Objekttype: Skjær	14
3.4. Objekttype: Havflate	16
3.5. Objekttype: Elvekant	18
3.6. Objekttype: Elv	23
3.7. Objekttype: Kanalkant	25
3.8. Objekttype: Kanal	29
3.9. Objekttype: Innsjøkant	31
3.10. Objekttype: Innsjø	34
3.11. Objekttype: ElvBekk	36
3.12. Objekttype: KanalGrøft	40
3.13. Objekttype: VegggrøftÅpen	43
3.14. Objekttype: SnølsbreKant	45
3.15. Objekttype: Snølsbre	48
3.16. Objekttype: FlomløpKant	50
3.17. Objekttype: VannFiktivGrense	52
3.18. Objekttype: KonnekteringVann	55

4. Datakvalitet	59
4.1. Kvalitetskrav	60
4.2. Kvalitetsklasser	62
5. Tilleggsinformasjon	64
5.1. Føringer for valg av geometritype ved variasjon på vannbredde omkring minstestørrelse	64
Vedlegg A: Forklaring til registreringsinstrukser for fotogrammetrisk registrering	65
A.1. UML-modell for Fotogrammetriske registreringsinstrukser	65
A.2. Informasjon som angis om alle objekttyper	65

Publisert: 2023-12-21

Nyeste gyldige versjon av dokumentet finnes

på: https://sosi.geonorge.no/registreringsinstrukser/FKB-Vann/5.0/Fotogrammetrisk_2024-01-01

Denne versjonen finnes på: https://sosi.geonorge.no/registreringsinstrukser/FKB-Vann/5.0/Fotogrammetrisk_2024-01-01

Denne versjonen erstatter: https://sosi.geonorge.no/registreringsinstrukser/FKB-Vann/5.0/Fotogrammetrisk_2022-01-01

Tilhørende produktspesifikasjon finnes

på: <https://sosi.geonorge.no/produktspesifikasjoner/FKB-Vann/5.0>
- [HTML-visning av UML-modellen](#)

[Geovekst-samarbeidet](#) er eier og faglig ansvarlig for spesifikasjonen.

1. Innledning, historikk og endringslogg

1.1. Innledning

Dette dokumentet er en registreringsinstruks for fotogrammetrisk ajourhold av FKB-Vann.

Spesifikasjonen beskriver geografisk beliggenhet, forløp og form for bekker, elver, kanaler, grøfter, innsjøer, isbreer og den topografiske delen av kyst og sjø. I spesifikasjonen er det spesifisert minstestørrelser for øyer og vann. Dersom det er markerte enkeltstående øyer som er mindre enn minstestørrelsen skal disse også registreres. Det samme gjelder små markerte vann på offentlige steder, for eksempel en liten dam i en park.

For en full beskrivelse av produktet FKB-Vann og datamodellen for dette produktet henvises det til <https://sosi.geonorge.no/produktspesifikasjoner/FKB-Vann>

1.2. Endringslogg

1.2.1. Endringer fra versjon 5.0 2023-01-01 til versjon 5.0 2024-01-01

- Presisering av at KystkonturTekniskAnlegg skal registreres og følge tekniske anlegg under minstemål i FKB-BygnAnlegg
- Lagt inn tilleggsinformasjon som gjelder føringer for valg av geometritype ved variasjon på vannbredde omkring minstestørrelse

- Lagt inn beskrivelse av bruk av vannspærretype isbrelinjeFiktiv
- Lagt inn endring på tilleggsinformasjon for fotogrammetrisk ajourføring. Objekttype KonnekteringVann skal registreres fotogrammetrisk når vann renner gjennom demning.

1.2.2. Endringer i fotogrammetrisk registreringsinstruks siden FKB-Vann 4.61 - 2018-01-01:

- Registreringsinstruks for objekttypen *VeggrøftÅpen* er overført fra FKB-Veg til FKB-Vann
- Ny instruks for ny objekttype *KonnekteringVann*
- Egenskapen *regulert* (JA/NEI) er innført på objekttype Innsjø for å angi om en innsjø er oppdemt/regulert

Se produktspesifikasjon for FKB-Vann 5.0 for en oversikt over [endringer siden FKB-Vann 4.61 2018-10-17](#).

2. Generelle retningslinjer som gjelder fotogrammetrisk registrering av FKB

2.1. Fotogrammetrisk nykonstruksjon

Ved fotogrammetrisk nykonstruksjon skal alle objektene som er spesifisert i registreringsinstruksen og som er synlige i flybildene registreres.

2.1.1. Registrering av nye kartobjekter

Hovedregelen er at påkrevde objekttyper registreres, mens opsjonelle objekttyper ikke registreres.

Unntak fra hovedregelen kan avtales i teknisk spesifikasjon for kartleggingsprosjektet.

2.1.2. Registrering av egenskaper på nye kartobjekter

Hovedregelen er at obligatoriske egenskaper registreres, mens opsjonelle egenskaper ikke registreres ved fotogrammetrisk datafangst.

Egenskaper som skal registreres/klassifiseres ved hjelp av fotogrammetri er beskrevet spesielt i registreringsinstruksen. Opsjonelle egenskaper som ikke er spesielt nevnt i registreringsinstruksen skal ikke registreres med mindre annet er spesielt angitt.

Følgende egenskaper håndteres spesielt:

- Egenskapen *Identifikasjon* skal ikke legges inn på objektene
- Egenskapen *Oppdateringsdato* skal ikke legges inn på objektene
- Alle objekter skal ha egenskapene *Nøyaktighet* og *NøyaktighetHøyde* som del av datatypen Posisjonskvalitet
- Alle objekter skal ha egenskapen *Registreringsversjon*

Unntak fra hovedreglene kan spesifiseres under den enkelte objekttype/egenskap i den enkelte registreringsinstruks eller i teknisk spesifikasjon for kartleggingsprosjektet.

Assosiasjoner håndteres ved fotogrammetrisk registrering av FKB-data på samme måte som opsjonelle egenskaper. Dvs. at det ikke skal etableres *assosiasjoner* i dataene dersom det ikke er spesielt beskrevet i den enkelte registreringsinstruks eller avtalt i kartleggingsprosjektet.

Obligatoriske egenskaper med kodelister

En del egenskaper med kodelister er angitt som påkrevde. Dette krever at det legges på en verdi ved fotogrammetrisk registrering. For slike egenskaper skal det være definert en "standardverdi" som benyttes i de tilfellene det ikke er angitt noe annet. Konkrete regler for hvordan dette skal registreres for de enkelte objekttyper/egenskaper skal være angitt i registreringsinstruksen. Egenskapene *Medium* og *Høydereferanse* (HREF) er benyttet på mange objekter i flere FKB-datasett og for disse gjelder følgende generelle regler dersom ikke annet er spesielt angitt:

Tabell 1. Registrering av verdier for egenskapen Medium der ikke annet er spesifisert

Kodeverdi	Forklaring
T (på terrenget)	Standardverdi. Benyttes for alle objekter der det ikke er grunn til å benytte en annen verdi
U (under terrenget)	Objekter under bakken er generelt lite aktuelt for fotogrammetrisk registrering, men det kan likevel være aktuelt å benytte denne verdien for objekter (delvis) under bruer/bygninger/kulverter etc. der det ikke er direkte innsyn med fotogrammetri, men krav til gjennomgående registrering av objektet.
B (på bygning)	Benyttes for objekter på toppen av (på taket av) bygninger og ev. andre konstruksjoner.
L (i lufta)	Benyttes for generelt for objekter befinner seg lufta. Dette kan være objekter i en stolpe eller på en bru. Bruk er presisert for en del objekttyper.

Enkelte objekttyper kan ha spesielle beskrivelser av bruk av andre koder for Medium. F.eks. er det presisert at en Veranda på et tak (takterrasse) registreres med Medium B, mens en Veranda som henger på en vegg (balkong) registreres med Medium L.

Medium brukes i stor grad for å styre tegneregler for FKB-dataene. Altså slik at objekter med Medium U typisk ikke tegnes ut (ev. stiples), mens objekter med Medium L tegnes over/oppå andre objekter.

Tabell 2. Registrering av verdier for egenskapen Høydereferanse der ikke annet er spesifisert

Kodeverdi	Forklaring
topp (toppen av objektet)	Standardverdi ved fotogrammetrisk registrering. For de fleste objekttyper er dette også presisert på objekttypen
fot (foten av objektet)	Benyttes ved fotogrammetrisk registrering kun for objekttyper der det er presisert at høydereferansen skal være foten av objektet eller terrenghøyde.

2.2. Fotogrammetrisk ajourhold

Ved fotogrammetrisk ajourhold sender oppdragsgiver eksisterende data i henhold til FKB-produktspesifikasjon til oppdragstaker som grunnlag for ajourføring. FKB-dataene oppdateres der det har skjedd endringer slik at fullstendigheten i kartet skal bli tilsvarende som på fototidspunktet.

Merknad: Det forutsettes at eksisterende data oppfyller kravene til stedfestingsnøyaktighet gitt i produktspesifikasjonen. Dersom dette ikke er tilfelle kan det være vanskelig å gjøre en fornuftig ajourføring av dataene. Nykonstruksjon eller oppgradering bør da vurderes.

Fotogrammetrisk ajourhold innebærer i prinsippet følgende operasjoner:

1. Registrere nye objekter der disse finnes i flybildene, men ikke i eksisterende data. Reglene som gjelder nye objekter ved [Fotogrammetrisk nykonstruksjon](#) skal da anvendes.
 - I en del situasjoner må eksisterende objekter splittes eller sammenføres i forbindelse med fotogrammetrisk registrering. De generelle reglene for [id-håndtering i FKB](#) skal da legges til grunn.
2. Verifisere at objekter som er registrert i eksisterende data fortsatt er i tråd med datagrunnlaget/flybildene. For disse objektene skal egenskapen VERIFISERINGSDATO oppdateres, men forøvrig skal objektene ikke endres. Se [beskrivelse av håndtering av datoegenskaper i FKB Generell del](#) for mer om dette.
 - Det presiseres at for objekter som verifiseres ved ajourføring skal *lokalid* beholdes uendret.
3. Slette (fjerne fra fila) objekter som finnes i eksisterende data, men som ikke finnes i flybildene.
 - Dersom man er i tvil om objektet fremdeles finnes i terrenget grunnet dårlig innsyn i flybildene så skal objektet beholdes. Det finnes særlige retningslinjer for slike vurderinger på en del objekttyper.

Unntak fra/presisering av hovedreglene kan avtales i teknisk spesifisering for kartleggingsprosjektet.

2.3. Fotogrammetrisk oppgradering

Mens *ajourføring* dreier seg om å fange opp endringer i terrenget som ikke finnes i FKB-dataene dreier en *oppgradering* seg om en total gjennomgang av alle data innenfor kartleggingsområdet for å sikre at de er i tråd med spesifiserte krav. Eksempler på oppgradering kan være:

- Omklassifisering av angitte objekttyper i tråd med nye regler/krav i FKB-produktspesifikasjon
- Oppgradering av angitte objekttypers geometrirepresentasjon (f.eks. hvis det bestemmes at en objekttype skal endres fra HREF fot til HREF topp)
- Påføring av egenskaper på alle objekter av en objekttype
- Påføring av høydeverdier på alle objekter av en objekttype
- Tilpasning av angitte objekttyper for å skape konsistens mellom datasett (f.eks. en omkodning av eksisterende data i FKB-Veg for å skape konsistens med vegnettet)

Reglene for oppgradering er ikke beskrevet i fotogrammetrisk registreringsinstruks og må avtales spesielt i det enkelte kartleggingsprosjekt der dette er aktuelt. Se [FKB generell del](#) for en generell beskrivelse av oppgradering av FKB-data.

2.4. Geografisk avgrensning av kartleggingsområder

Ved fotogrammetrisk datafangst angis *prosjektområdet* datafangsten skal skje innenfor ved hjelp av et definert *avgrensningspolygon*. Følgende håndtering gjelder dersom ikke annet er angitt:

- Avgrensningspolygonet utformes av oppdragsgiver på en slik måte at bygninger (og sekundært andre typer flate-objekter) i minst mulig grad deles.
- Avgrensningspolygonet leveres tilbake fra oppdragstaker sammen med dataene.
 - Nærmere retningslinjer for ev. justeringer i avgrensningspolygonet fra oppdragstaker avtales i det enkelte prosjekt. I så fall skal justert avgrensning leveres tilbake sammen med dataene. Justering kan for eksempel være aktuelt dersom man ønsker å konstruere objekter innenfor hele flyfotodekningen eller man ønsker å få registrert alle bygninger som deles av avgrensningspolygonet
- Nye flate-objekter skal deles av avgrensningspolygonet
 - For flater med delt geometri benyttes en fiktiv avgrensningsobjekttype langs avgrensningspolygonet som det i følge datamodellen er lovlig at kan avgrense flata.
 - For flater med heleid geometri angis det ikke på noen spesielle måte at flata er avgrenset av avgrensningspolygonet, men avgrensninga til flata skal være helt sammenfallende med geometrien til avgrensningspolygonet
- Flate-objekter som verifiseres i forbindelse med *ajourføring* skal ikke splittes.
 - Dersom det ikke kan verifiseres fotogrammetrisk at hele objektet fortsatt finnes så skal objektet ikke endres (merkes med VERIFISERINGSDATO) selv om store deler av objektet er innenfor prosjektområdet.
- Nye kurve-objekter skal konnekteres til avgrensningspolygonet

- Eksisterende data utenfor prosjektområdet som naturlig skal knyttes sammen med nye kurve-objekter splittes og knyttes til nye objekter i siste punkt som ligger innenfor avgrensningspolygonet
- Kurve-objekter som skal verifiseres i forbindelse med ajourføring splittes i siste punkt som ligger innenfor prosjektområdet. VERIFISERINGSDATO påføres kun på den delen som i sin helhet ligger innenfor prosjektområdet. Dersom objektet krysser prosjektavgrensningen gjentatte ganger kan hele objektet verifiseres uten splitting, forutsatt stereodekning

3. Objekttyper og egenskaper

Se [FKB generell del](#) for en grundigere beskrivelse av de ulike FKB-standardene.

FKB-Vann har ulik detaljeringsnivå i de ulike FKB-standardene A, B, C og D. Dette gjelder detaljering (mengde objekttyper), minstestørrelser og hvordan objekttypene registreres. Dette er beskrevet under hver enkelt objekttype.

3.1. Objekttype: Kystkontur

Definisjon fra FKB produktspesifikasjon: grense mellom land og sjø, definert som midlere høyvannslinje.

Figur 1. Illustrasjon fra produktspesifikasjon av Kystkontur

Tilleggsinformasjon for fotogrammetrisk registrering

Kystkonturen skal være registrert fullstendig og sammenhengende. Eventuelle synlige tekniske anlegg som ligger under MHV skal registreres. Skille mellom kystkontur og elv markeres med objekttype VannFiktivGrense og egenskap vannSperretype lik "havElvSperre".

Det skal være konstant høyde på kystkonturen. I et kartleggingsprosjekt skal oppdragsgiver fremskaffe riktige høydeverdier for kystkontur.

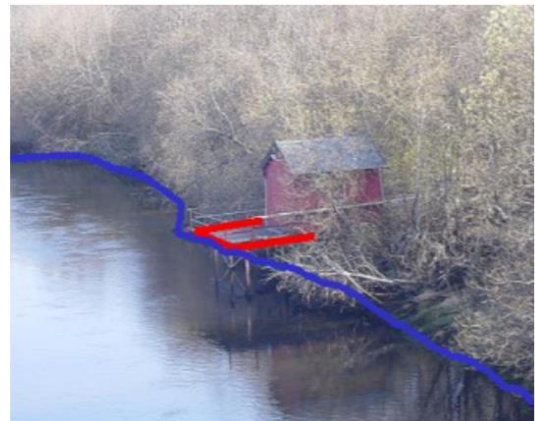
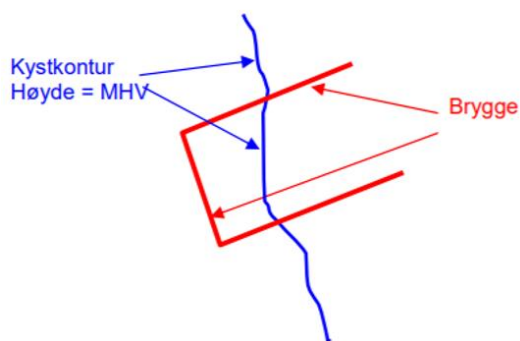
Kystkontur skal være med på å avgrense havflate.

Merknader: Kystkonturen kan være gjennomgående under små brygger og lignende som står på pæler og som stikker mindre enn 5 meter ut fra land.

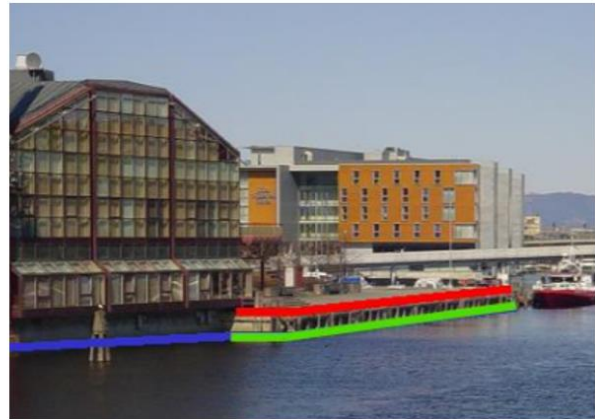
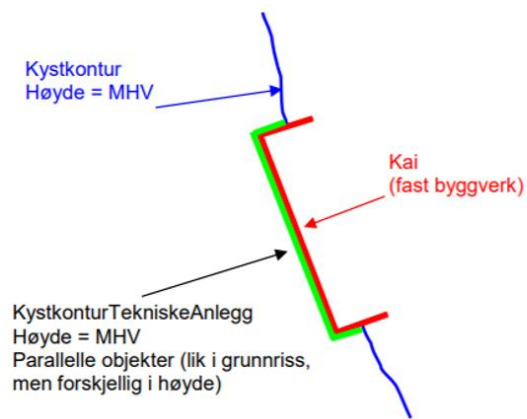
Kystkonturen skal følge alle tekniske anlegg (kai/brygger ol.) som stikker mer enn 5 meter ut fra land, uavhengig om det er vann under eller ikke. Se beskrivelse for objekttype KystkonturTekniskeAnlegg.

MEDIUM U benyttes på kystkontur som går under terreng, for eksempel i kulvert. Skal ikke benyttes ved bruer.

Kystkonturen skal være koblet mot andre situasjonsdetaljer (kai, mur, osv.) ved at kystkonturen konnekteres i 2 dimensjoner til objektet. Kystkonturen skal ha samme grunnrisskoordinater som objektet, men med riktig vannhøyde. Det skal etableres nodepunkt til andre vanntema. Nodepunktene dannes i 3D der dette er naturlig.

Figur 2. Registrering av kystkontur ved brygge.

Figur 3. Registrering av kystkontur ved kai.

Føringer

FKB grunnrissreferanse	Terreng/vannkant i riktig høyde, se høydereferanse
FKB høydereferanse	Midlere høyvann (MHV)
FKB-A minstestørrelse	Øyer større enn 10m2 registreres som kystkontur
FKB-B minstestørrelse	Øyer større enn 10m2 registreres som kystkontur
FKB-C minstestørrelse	Øyer større enn 10m2 registreres som kystkontur
FKB-D minstestørrelse	Øyer større enn 10m2 registreres som kystkontur
FKB registreringsmetode	Kontinuerlig registrering
FKB-A	Påkrevd registrering
FKB-B	Påkrevd registrering
FKB-C	Påkrevd registrering
FKB-D	Påkrevd registrering

Egenskapstabell for objekttype: Kystkontur

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
identifikasjon	«dataType» Identifikasjon	..IDENT	[0..1]
identifikasjon.lokalId	CharacterString	...LOKALID	[1..1]
identifikasjon.navnerom	CharacterString	...NAVNEROM	[1..1]
identifikasjon.versjonId	CharacterString	...VERSJONID	[0..1]
oppdateringsdato	DateTime	..OPPDATERINGSDATO	[0..1]
datafangstdato	Date	..DATAFANGSTDATO	[1..1]
verifiseringsdato	Date	..VERIFISERINGSDATO	[0..1]
registreringsversjon	«CodeList» Registreringsversjon	..REGISTRERINGSVERSJON	[0..1]
informasjon	CharacterString	..INFORMASJON	[0..1]
sluttdato	dateTime	..SLUTTDATO	[0..1]
kvalitet	«dataType» Posisjonskvalitet	..KVALITET	[1..1]
kvalitet.datafangstmetode	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODE	[1..1]
kvalitet.nøyaktighet	Integer	...NØYAKTIGHET	[0..1]
kvalitet.synbarhet	«» Synbarhet	...SYNBARHET	[0..1]
kvalitet.datafangstmetodeHøyde	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODEHØYDE	[0..1]
kvalitet.nøyaktighetHøyde	Integer	...H-NØYAKTIGHET	[0..1]
grense	Kurve	.KURVE	[1..1]
kystreferanse	«CodeList» Kystreferanse	..KYSTREF	[0..1]

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
høyde	Real	..HØYDE	[0..1]
medium	«CodeList» Medium	..MEDIUM	[1..1]

3.2. Objekttype: KystkonturTekniskeAnlegg

Definisjon fra FKB produktspesifikasjon: angivelse av kystkontur der denne består av tekniske anlegg, definert som midlere høyvann

Figur 4. Illustrasjon fra produktspesifikasjon av KystkonturTekniskeAnlegg

Tilleggsinformasjon for fotogrammetrisk registrering

Benyttes der kystkonturen følger tekniske anlegg som for eksempel kaier. Objekttypen skal registreres og følge det tekniske anlegget uavhengig av føringer om minstemål for det tekniske anlegget i FKB-BygningsmessigAnlegg.

Det skal være konstant høyde på KystkonturTekniskeAnlegg.

KystkonturTekniskeAnlegg skal være med på å avgrense havflate.

Merknader: Det skal bearbeides nodepunkt inntil Kystkontur. Nodepunktene dannes i 3D der dette er naturlig. KystkonturTekniskeAnlegg skal om mulig konnekteres til det tekniske anlegget i 2 dimensjoner. KystkonturTekniskeAnlegg skal ha samme grunnrisskoordinater som objektet, men med riktig vannhøyde.

MEDIUM U benyttes på kystkontur som går under terreng, for eksempel i kulvert. Skal ikke benyttes ved bruer.

Figur 5. Illustrasjon av objekttype KystkonturTekniskAnlegg registrert for teknisk anlegg selv om teknisk anlegg er under minstemål i FKB-BygnAnlegg

Føringer

FKB grunnrissreferanse	Terreng/vannkant i riktig høyde, se høydereferanse
FKB høydereferanse	Midlere høyvann (MHV)
FKB registreringsmetode	Enkeltpunkt i sekvens
FKB-A	Påkrevd registrering
FKB-B	Påkrevd registrering
FKB-C	Påkrevd registrering
FKB-D	Påkrevd registrering

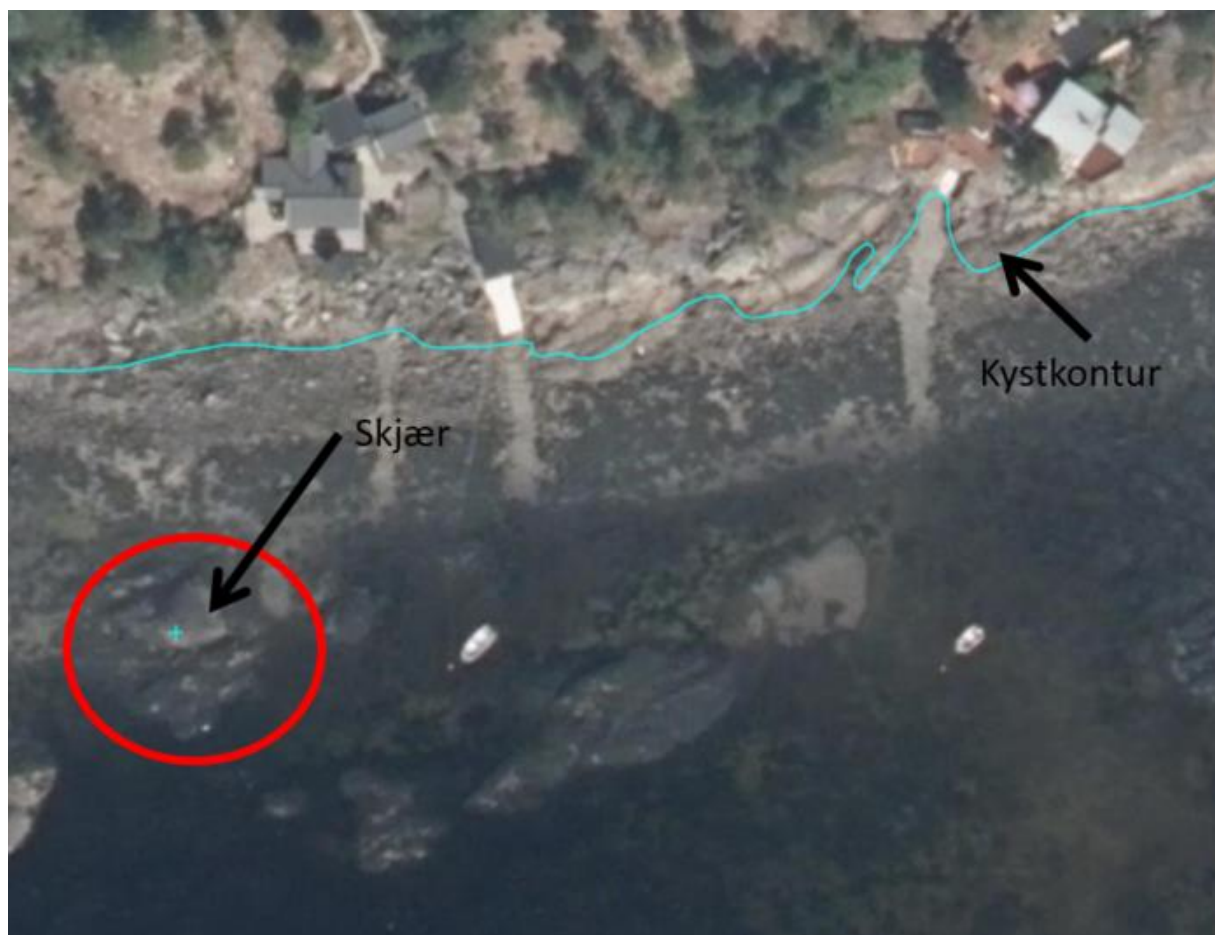
Egenskapstabell for objekttype: KystkonturTekniskeAnlegg

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
identifikasjon	«dataType» Identifikasjon	..IDENT	[0..1]
identifikasjon.lokalId	CharacterString	...LOKALID	[1..1]
identifikasjon.navnerom	CharacterString	...NAVNEROM	[1..1]
identifikasjon.versjonId	CharacterString	...VERSJONID	[0..1]
oppdateringsdato	DateTime	..OPPDATERINGSDATO	[0..1]
datafangstdato	Date	..DATAFANGSTDATO	[1..1]
verifiseringsdato	Date	..VERIFISERINGSDATO	[0..1]
registreringsversjon	«CodeList» Registreringsversjon	..REGISTRERINGSVERSJON	[0..1]
informasjon	CharacterString	..INFORMASJON	[0..1]
sluttdato	dateTime	..SLUTTDATO	[0..1]
kvalitet	«dataType» Posisjonskvalitet	..KVALITET	[1..1]
kvalitet.datafangstmetode	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODE	[1..1]
kvalitet.nøyaktighet	Integer	...NØYAKTIGHET	[0..1]
kvalitet.synbarhet	«» Synbarhet	...SYNBARHET	[0..1]
kvalitet.datafangstmetodeHøyde	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODEHØYDE	[0..1]
kvalitet.nøyaktighetHøyde	Integer	...H-NØYAKTIGHET	[0..1]
grense	Kurve	.KURVE	[1..1]

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
kystkonstruksjonstype	«CodeList» Kystkonstruksjonstype	..KYSTKONSTRUKSJONSTYPE	[1..1]
kystreferanse	«CodeList» Kystreferanse	..KYSTREF	[0..1]
høyde	Real	..HØYDE	[0..1]
medium	«CodeList» Medium	..MEDIUM	[1..1]

3.3. Objekttype: Skjær

Definisjon fra FKB produktspesifikasjon: generalisert punktojekt for små øyer eller landareal

Figur 6. Illustrasjon fra produktspesifikasjon av Skjær

Tilleggsinformasjon for fotogrammetrisk registrering

Skal benyttes på små øyer som ikke registreres som kystkontur.

Kun skjær som har høyde lik eller høyere enn den lokale MHV-verdien skal registreres.

Føringer

FKB grunnrissreferanse	Senter av skjæret
FKB høydereferanse	Topp skjær
FKB-A minstestørrelse	Øyer mindre enn 10m2 registreres som skjær
FKB-B minstestørrelse	Øyer mindre enn 10m2 registreres som skjær
FKB-C minstestørrelse	Øyer mindre enn 10m2 registreres som skjær
FKB-D minstestørrelse	Øyer mindre enn 10m2 registreres som skjær
FKB registreringsmetode	Enkeltpunkt
FKB-A	Påkrevd registrering
FKB-B	Påkrevd registrering
FKB-C	Påkrevd registrering
FKB-D	Påkrevd registrering

Egenskapstabell for objekttype: Skjær

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
identifikasjon	«dataType» Identifikasjon	..IDENT	[0..1]
identifikasjon.lokalld	CharacterString	...LOKALID	[1..1]
identifikasjon.navnerom	CharacterString	...NAVNEROM	[1..1]
identifikasjon.versjonld	CharacterString	...VERSIONID	[0..1]
oppdateringsdato	DateTime	..OPPDATERINGSDATO	[0..1]

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
datafangstdato	Date	..DATAFANGSTDATO	[1..1]
verifiseringsdato	Date	..VERIFISERINGSDATO	[0..1]
registreringsversjon	«CodeList» Registreringsversjon	..REGISTRERINGSVERSJON	[0..1]
informasjon	CharacterString	..INFORMASJON	[0..1]
sluttdato	dateTime	..SLUTTDATO	[0..1]
kvalitet	«dataType» Posisjonskvalitet	..KVALITET	[1..1]
kvalitet.datafangstmetode	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODE	[1..1]
kvalitet.nøyaktighet	Integer	...NØYAKTIGHET	[0..1]
kvalitet.synbarhet	«» Synbarhet	...SYNBARHET	[0..1]
kvalitet.datafangstmetodeHøyde	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODEHØYDE	[0..1]
kvalitet.nøyaktighetHøyde	Integer	...H-NØYAKTIGHET	[0..1]
posisjon	Punkt	.PUNKT	[1..1]
høyde	Real	..HØYDE	[0..1]

3.4. Objekttype: Havflate

Definisjon fra FKB produktspesifikasjon: havområde som avgrenses av Kystkontur, VannFiktivGrense og KystkonturTekniskAnlegg

Figur 7. Illustrasjon fra produktspesifikasjon av Havflate

Tilleggsinformasjon for fotogrammetrisk registrering

Havflate kan avgrenses av objekttypene Kystkontur, KystkonturTekniskeAnlegg, VannFiktivGrense med egenskap vannSperretype lik "havElvSperre", VannFiktivGrense med egenskap vannSperretype lik "havlinjeFiktiv" og Dataavgrensning.

Merknad: For avgrensning av objekttype Havflate ut mot ikke kartlagt område benyttes den generelle objekttypen Dataavgrensning.

MEDIUM U benyttes på havflater som ligger under terreng, for eksempel i kulvert. Skal ikke benyttes ved bruer.

Føringer

FKB registreringsmetode	Enkeltpunkt
FKB-A	Påkrevd registrering
FKB-B	Påkrevd registrering
FKB-C	Påkrevd registrering

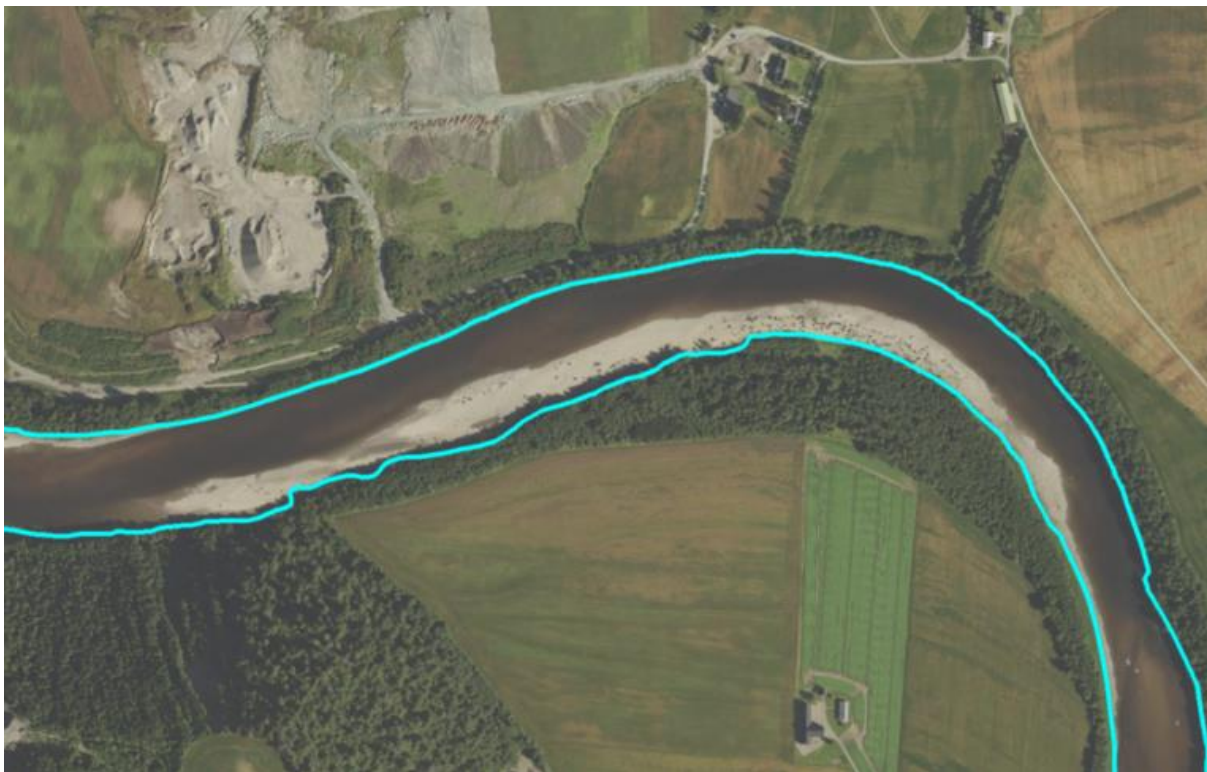
FKB-D	Påkrevd registrering
--------------	----------------------

Egenskapstabell for objekttype: Havflate

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
identifikasjon	«dataType» Identifikasjon	..IDENT	[0..1]
identifikasjon.lokalId	CharacterString	...LOKALID	[1..1]
identifikasjon.navnerom	CharacterString	...NAVNEROM	[1..1]
identifikasjon.versjonId	CharacterString	...VERSJONID	[0..1]
oppdateringsdato	DateTime	..OPPDATERINGSDATO	[0..1]
datafangstdato	Date	..DATAFANGSTDATO	[1..1]
verifiseringsdato	Date	..VERIFISERINGSDATO	[0..1]
registreringsversjon	«CodeList» Registreringsversjon	..REGISTRERINGSVERSJON	[0..1]
informasjon	CharacterString	..INFORMASJON	[0..1]
sluttdato	dateTime	..SLUTTDATO	[0..1]
område	Flate	.FLATE	[1..1]
posisjon	Punkt	.PUNKT	[0..1]
medium	«CodeList» Medium	..MEDIUM	[1..1]

3.5. Objekttype: Elvekant

Definisjon fra FKB produktspesifikasjon: konturlinje mellom land og elveflate

Figur 8. Illustrasjon fra produktspesifikasjon av Elvekant

Tilleggsinformasjon for fotogrammetrisk registrering

Ved fotogrammetrisk datafangst er registrering av objekttype Elvekant en opsjon. Fotovannstanden vil være avgjørende for om registrering av Elvekant skal utføres eller ikke. Dersom fotovannstand er unormalt høy (flom) vil det være vanskelig å få en korrekt registrering av Elvekant og det må vurderes om eksisterende data gir en riktigere beskrivelse.

Der Elvekant renner ut i sjø, innsjø eller regulert innsjø skal høyden i Elvekant ikke noe sted være lavere enn høyden til nodepunktet som er felles.

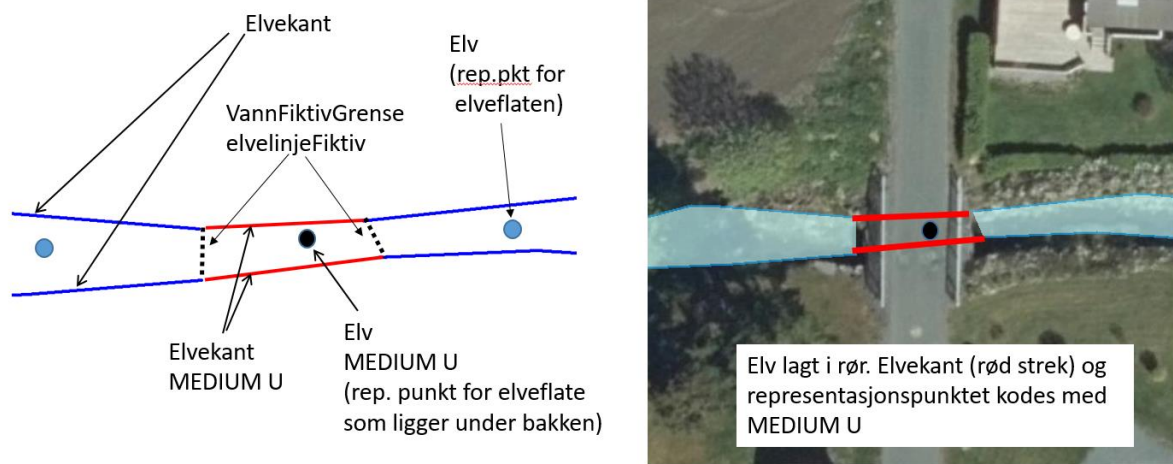
Ved fotogrammetrisk datafangst kan det være vanskelig å se ned til vannspeilet i enkelte tilfeller. Elvekant skal likevel konstrueres fullstendig og sammenhengende og kvalitetskodes deretter. I tilfeller med manglende innsyn er det tillatt å generere Elvekant, dette skal i så fall tydelig fremkomme av kvalitetskodingen. Elveleier som tidvis er tørre, men godt synlig i flybildene og i terrenget skal konstrueres.

Elvekant skal være med på å avgrense objekttype Elv.

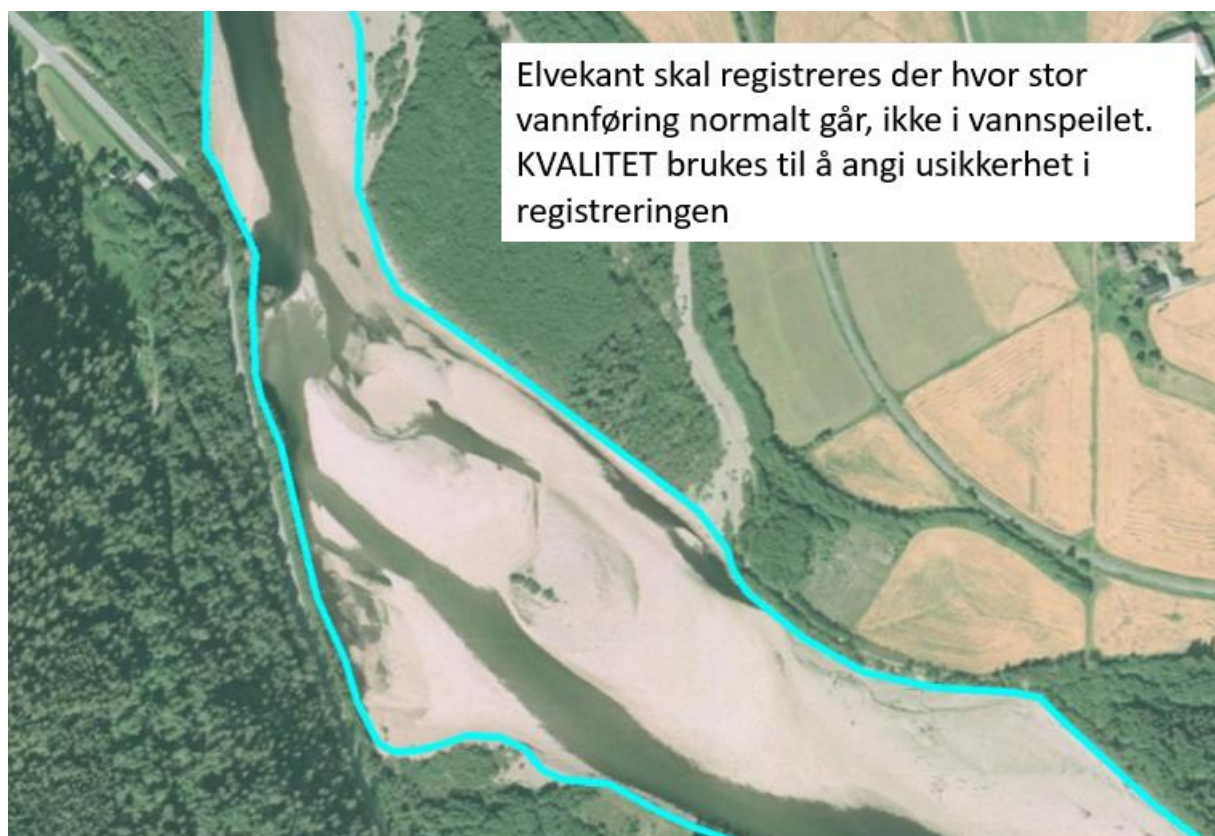
Merknader: Elvekant skal ha samme geometri i grunnriss som situasjonsdetaljer som den følger (massive kaier, murer, osv.). Vannkanten konnekteres i to dimensjoner til objektet. Det skal lages Elvekant rundt objektet med samme grunnrisskoordinater som objektet, men med riktig vannhøyde.

Når elvekannten går under kai/brygge, f.eks. ved mindre trebrygger, skal elvekannten være gjennomgående. Elvekannten registreres uten hensyn til brygga over. Brygga og elvekannten er helt "uavhengige" objekter. For øvrig skal det etableres nodepunkt mellom Elvekant og andre tilstøtende vannobjekter. Der det er naturlig skal nodepunktene være i 3D.

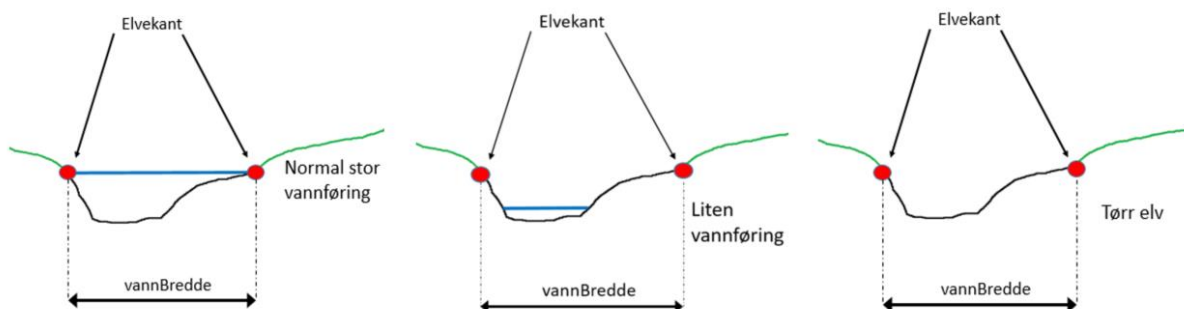
MEDIUM U benyttes på Elvekant som ligger under terreng, for eksempel under veg. Skal ikke benyttes ved bruer.

Figur 9. Eksempel på registrering av Elvekant og Elv (flate) der elva delvis går under bakken.

Figur 10. I en del elver kan det være stor variasjon i hvor elvekanten går avhengig av liten eller stor vannføring. Det presiseres at man skal prøve å registrere der hvor normal stor vannføring i elva går og ikke vannspeilet. Bruk KVALITET til å angi usikkerheten i registreringen. I bildet over er det tegnet inn med blå strek hvor man antar at normal stor vannføring er.

Figur 11. Registrering av Elvekant ved ulike vannstandsnivåer.

Føringer

FKB grunnrissreferanse	Der hvor stor vannføring i elva normalt går. Dette vil ofte være overgangen mellom vegetasjon og sand/grus/steiner.
FKB høydereferanse	Terrenghøyden ved grunnrissreferanse.
FKB-A minstestørrelse	Naturlig rennende vann bredere enn 1 meter (Vannbredde 2-5)
FKB-B minstestørrelse	Naturlig rennende vann bredere enn 1 meter (Vannbredde 2-5)
FKB-C minstestørrelse	Naturlig rennende vann bredere enn 3 meter (Vannbredde 3-5)
FKB-D minstestørrelse	Naturlig rennende vann bredere enn 15 meter (Vannbredde 4-5)
FKB registreringsmetode	Enkelt punkt i sekvens der konturen går inntil kai o.l. og der den går i rette strekninger. Kontinuerlig registrering brukes der konturen ikke følger kai o.l.
FKB-A	Opsjonell registrering
FKB-B	Opsjonell registrering

FKB-C	Opsjonell registrering
FKB-D	Opsjonell registrering

Egenskapstabell for objekttype: Elvekant

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
identifikasjon	«dataType» Identifikasjon	..IDENT	[0..1]
identifikasjon.lokalId	CharacterString	...LOKALID	[1..1]
identifikasjon.navnerom	CharacterString	...NAVNEROM	[1..1]
identifikasjon.versjonId	CharacterString	...VERSJONID	[0..1]
oppdateringsdato	DateTime	..OPPDATERINGSDATO	[0..1]
datafangstdato	Date	..DATAFANGSTDATO	[1..1]
verifiseringsdato	Date	..VERIFISERINGSDATO	[0..1]
registreringsversjon	«CodeList» Registreringsversjon	..REGISTRERINGSVERSJON	[0..1]
informasjon	CharacterString	..INFORMASJON	[0..1]
sluttdato	dateTime	..SLUTTDATO	[0..1]
kvalitet	«dataType» Posisjonskvalitet	..KVALITET	[1..1]
kvalitet.datafangstmetode	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODE	[1..1]
kvalitet.nøyaktighet	Integer	...NØYAKTIGHET	[0..1]
kvalitet.synbarhet	«» Synbarhet	...SYNBARHET	[0..1]
kvalitet.datafangstmetodeHøyde	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODEHØYDE	[0..1]

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
kvalitet.nøyaktighetHøyde	Integer	...H-NØYAKTIGHET	[0..1]
grense	Kurve	.KURVE	[1..1]
medium	«CodeList» Medium	..MEDIUM	[1..1]

3.6. Objekttype: Elv

Definisjon fra FKB produktspesifikasjon: større vannvei for rennende vann representert ved flate

Figur 12. Illustrasjon fra produktspesifikasjon av Elv

Tilleggsinformasjon for fotogrammetrisk registrering

For avgrensning av flate mot ikke kartlagt område eller mellom ulike standarder kan objekttype VannFiktivGrense med egenskap vannSperretype lik "elvelinjeFiktiv" benyttes.

Elv skal avgrenses av objekttype Elvekant og kan i tillegg avgrenses av objekttype VannFiktivGrense med egenskap vannSperretype lik "elveElvSperre", "innsjøElvSperre", "havElvSperre" eller "elvelinjeFiktiv".

MEDIUM U benyttes på elv som ligger under terreng, for eksempel under veg. Skal ikke benyttes ved bruer.

Føringer

FKB-A minstestørrelse	Naturlig rennende vann med bredde over 1 meter (flate med vannBredde 2 - 5)
FKB-B minstestørrelse	Naturlig rennende vann med bredde over 1 meter (flate med vannBredde 2 - 5)
FKB-C minstestørrelse	Naturlig rennende vann med bredde over 3 meter (flate med vannBredde 3 - 5)
FKB-D minstestørrelse	Naturlig rennende vann med bredde over 15 meter (flate med vannBredde 4 - 5)
FKB-A	Påkrevd registrering
FKB-B	Påkrevd registrering
FKB-C	Påkrevd registrering
FKB-D	Påkrevd registrering

Egenskapstabell for objekttype: Elv

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
identifikasjon	«dataType» Identifikasjon	..IDENT	[0..1]
identifikasjon.lokalId	CharacterString	...LOKALID	[1..1]
identifikasjon.navnerom	CharacterString	...NAVNEROM	[1..1]
identifikasjon.versjonId	CharacterString	...VERSJONID	[0..1]
oppdateringsdato	DateTime	..OPPDATERINGSDATO	[0..1]
datafangstdato	Date	..DATAFANGSTDATO	[1..1]

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
verifiseringsdato	Date	..VERIFISERINGSDATO	[0..1]
registreringsversjon	«CodeList» Registreringsversjon	..REGISTRERINGSVERSJON	[0..1]
informasjon	CharacterString	..INFORMASJON	[0..1]
sluttdato	dateTime	..SLUTTDATO	[0..1]
posisjon	Punkt	.PUNKT	[0..1]
område	Flate	.FLATE	[1..1]
vannBredde	«CodeList» VannBredde	..VANNBR	[1..1]
medium	«CodeList» Medium	..MEDIUM	[1..1]

3.7. Objekttype: Kanalkant

Definisjon fra FKB produktspesifikasjon: konturlinje mellom land og kanalflate

Figur 13. Illustrasjon fra produktspesifikasjon av Kanalkant

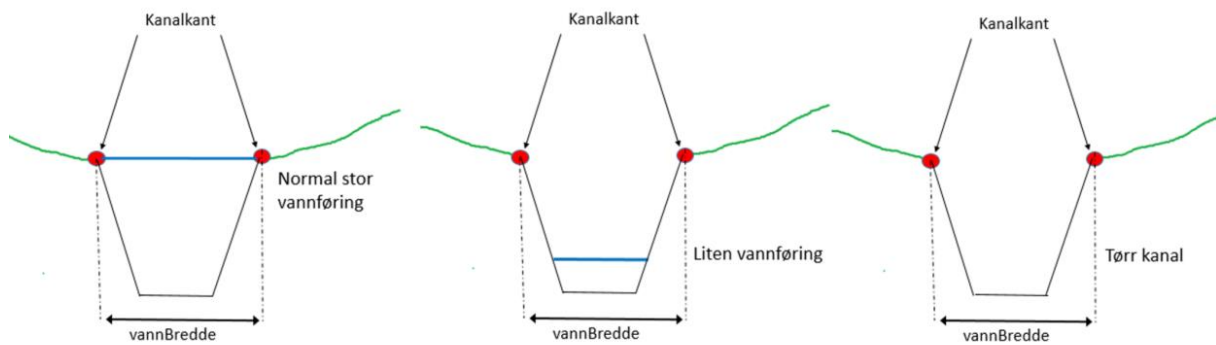
Tilleggsinformasjon for fotogrammetrisk registrering

Kanalkanten skal registreres fullstendig og sammenhengende. For avgrensing av flate mot ikke kartlagt område eller mellom ulike standarder kan objekttype VannFiktivGrense med egenskap vannSperretype lik "elvelinjeFiktiv" benyttes.

Kanalkant er med på å avgrense objekttype Kanal.

Det skal genereres nodepunkt mellom objekttype Kanalkant og andre vanntema. Nodepunktet skal være i 3D der dette er naturlig.

MEDIUM U benyttes på objekttype Kanalkant som ligger under terreng, for eksempel under veg. Skal ikke benyttes ved bruer.

Figur 14. Registrering av Kanalkant ved ulike vannstandsnivåer.

Føringer

FKB grunnrissreferanse	Der hvor normal stor vannføring i kanalen går
FKB høydereferanse	Terrenghøyden ved grunnrissreferanse
FKB-A minstestørrelse	Kanal bredere enn 1 meter (vannBredde 2-5)
FKB-B minstestørrelse	Kanal bredere enn 1 meter (vannBredde 2-5)
FKB-C minstestørrelse	Kanal bredere enn 3 meter (vannBredde 3-5)
FKB-D minstestørrelse	Kanal bredere enn 15 meter (vannBredde 4-5)
FKB registreringsmetode	Enkelt punkt i sekvens der konturen går inntil kai o.l. og der den går i rette strekninger. Kontinuerlig registrering brukes der konturen ikke følger kai o.l.
FKB-A	Påkrevd registrering
FKB-B	Påkrevd registrering
FKB-C	Påkrevd registrering

FKB-D	Påkrevd registrering
--------------	----------------------

Egenskapstabell for objekttype: Kanalkant

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
identifikasjon	«dataType» Identifikasjon	..IDENT	[0..1]
identifikasjon.lokalld	CharacterString	...LOKALID	[1..1]
identifikasjon.navnerom	CharacterString	...NAVNEROM	[1..1]
identifikasjon.versjonld	CharacterString	...VERSJONID	[0..1]
oppdateringsdato	DateTime	..OPPDATERINGSDATO	[0..1]
datafangstdato	Date	..DATAFANGSTDATO	[1..1]
verifiseringsdato	Date	..VERIFISERINGSDATO	[0..1]
registreringsversjon	«CodeList» Registreringsversjon	..REGISTRERINGSVERSJON	[0..1]
informasjon	CharacterString	..INFORMASJON	[0..1]
sluttdato	dateTime	..SLUTTDATO	[0..1]
kvalitet	«dataType» Posisjonskvalitet	..KVALITET	[1..1]
kvalitet.datafangstmetode	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODE	[1..1]
kvalitet.nøyaktighet	Integer	...NØYAKTIGHET	[0..1]
kvalitet.synbarhet	«» Synbarhet	...SYNBARHET	[0..1]
kvalitet.datafangstmetodeHøyde	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODEHØYDE	[0..1]
kvalitet.nøyaktighetHøyde	Integer	...H-NØYAKTIGHET	[0..1]

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
grense	Kurve	.KURVE	[1..1]
medium	«CodeList» Medium	..MEDIUM	[1..1]

3.8. Objekttype: Kanal

Definisjon fra FKB produktspesifikasjon: større menneskeskapt vannvei for rennende vann representert ved flate

Figur 15. Illustrasjon fra produktspesifikasjon av Kanal

Tilleggsinformasjon for fotogrammetrisk registrering

For avgrensing av flate mot ikke kartlagt område eller mellom ulike standarder kan objekttype VannFiktivGrense med egenskap vannSperretype lik "elvelinjeFiktiv" benyttes.

Kanal kan avgrenses av objekttypene Kanalkant, VannFiktivGrense med egenskap vannSperretype lik "elveElvSperre", "innsjøElvSperre", "havElvSperre" eller "elvelinjeFiktiv".

MEDIUM U benyttes på Kanal som ligger under terreng, for eksempel under veg. Skal ikke benyttes ved bruer.

Føringer

FKB-A minstestørrelse	Kanal bredere enn 1 meter (vannBredde 2-5)
FKB-B minstestørrelse	Kanal bredere enn 1 meter (vannBredde 2-5)
FKB-C minstestørrelse	Kanal bredere enn 3 meter (vannBredde 3-5)
FKB-D minstestørrelse	Kanal bredere enn 15 meter (vannBredde 4-5)
FKB-A	Påkrevd registrering
FKB-B	Påkrevd registrering
FKB-C	Påkrevd registrering
FKB-D	Påkrevd registrering

Egenskapstabell for objekttype: Kanal

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
identifikasjon	«dataType» Identifikasjon	..IDENT	[0..1]
identifikasjon.lokalId	CharacterString	...LOKALID	[1..1]
identifikasjon.navnerom	CharacterString	...NAVNEROM	[1..1]
identifikasjon.versjonId	CharacterString	...VERSJONID	[0..1]
oppdateringsdato	DateTime	..OPPDATERINGSDATO	[0..1]
datafangstdato	Date	..DATAFANGSTDATO	[1..1]
verifiseringsdato	Date	..VERIFISERINGSDATO	[0..1]
registreringsversjon	«CodeList» Registreringsversjon	..REGISTRERINGSVERSJON	[0..1]

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
informasjon	CharacterString	..INFORMASJON	[0..1]
sluttdato	dateTime	..SLUTTDATO	[0..1]
posisjon	Punkt	.PUNKT	[0..1]
område	Flate	.FLATE	[1..1]
medium	«CodeList» Medium	..MEDIUM	[1..1]
vannBredde	«CodeList» VannBredde	..VANNBR	[1..1]

3.9. Objekttype: Innsjøkant

Definisjon fra FKB produktspesifikasjon: konturlinje mellom land og innsjø

Merknad: for innsjø som er oppdemt/regulert skal konturlinjen ligge i høydenivået for høyeste regulerte vannstand

Figur 16. Illustrasjon fra produktspesifikasjon av Innsjøkant

Tilleggsinformasjon for fotogrammetrisk registrering

Hvis innsjøen er regulert skal innsjøkanten registreres i høydenivå lik høyeste regulerte vannstand. Ved fotogrammetrisk datafangst er registrering av objekttype Innsjøkant en opsjon. Fotovannstanden vil være avgjørende for om registrering av Innsjøkant skal utføres eller ikke. Dersom fotovannstand er unormalt høy (flom) vil det være vanskelig å få en korrekt registrering av Innsjøkant og det må vurderes om eksisterende data gir en riktigere beskrivelse. Innsjøkanten

skal registreres fullstendig og sammenhengende. For avgrensing av flate mot ikke kartlagt område eller mellom ulike standarder kan objekttype VannFiktivGrense med egenskap vannSperretype lik "innsjølinjeFiktiv" benyttes.

Innsjøkant er med på å avgrense objekttype Innsjø.

Merknader: Den fysiske vannkanten skal registreres. Innsjøkant skal ha samme geometri i grunnriss som situasjonsdetaljer som den følger (massive kaier, murer, osv.). Det skal lages Innsjøkant rundt objektet med samme grunnrisskoordinater som objektet, men med riktig vannhøyde.

Når vannkanten går under kai/brygge, f.eks. ved mindre trebrygger, skal vannkanten være gjennomgående. Innsjøkanten registreres uten hensyn til brygga over. Brygga og innsjøkanten er helt "uavhengige" objekter. Det skal etableres nodepunkt med andre tilstøtende vannobjekter. Der det er naturlig skal det lages nodepunkt i 3D.

MEDIUM U benyttes på Innsjøkant som ligger under terreng, for eksempel under veg. Skal ikke benyttes ved bruer.

Føringer

FKB grunnrissreferanse	Terreng/vannkant i riktig høyde, se høydereferanse.
FKB høydereferanse	Fotovannstand. Ved store avvik mellom fotovannstand og normal vannstand skal referansen være normal vannstand. Innsjøkanten skal ha konstant høyde for hele vannet. For regulerte innsjøer brukes høyeste regulerte vannstand.
FKB-A minstestørrelse	Innsjøer og øyer over 10m2
FKB-B minstestørrelse	Innsjøer og øyer over 20m2
FKB-C minstestørrelse	Innsjøer og øyer over 100m2
FKB-D minstestørrelse	Innsjøer og øyer over 100m2
FKB registreringsmetode	Enkelpunkt i sekvens der konturen går inntil kai o.l. og der den går i rette strekninger. Kontinuerlig registrering brukes der konturen ikke følger kai o.l.

FKB-A	Opsjonell registrering
FKB-B	Opsjonell registrering
FKB-C	Opsjonell registrering
FKB-D	Opsjonell registrering

Egenskapstabell for objekttype: Innsjøkant

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
identifikasjon	«dataType» Identifikasjon	..IDENT	[0..1]
identifikasjon.lokalId	CharacterString	...LOKALID	[1..1]
identifikasjon.navnerom	CharacterString	...NAVNEROM	[1..1]
identifikasjon.versjonId	CharacterString	...VERSJONID	[0..1]
oppdateringsdato	DateTime	..OPPDATERINGSDATO	[0..1]
datafangstdato	Date	..DATAFANGSTDATO	[1..1]
verifiseringsdato	Date	..VERIFISERINGSDATO	[0..1]
registreringsversjon	«CodeList» Registreringsversjon	..REGISTRERINGSVERSJON	[0..1]
informasjon	CharacterString	..INFORMASJON	[0..1]
sluttdato	dateTime	..SLUTTDATO	[0..1]
kvalitet	«dataType» Posisjonskvalitet	..KVALITET	[1..1]
kvalitet.datafangstmetode	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODE	[1..1]
kvalitet.nøyaktighet	Integer	...NØYAKTIGHET	[0..1]

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
kvalitet.synbarhet	«» Synbarhet	...SYNBARHET	[0..1]
kvalitet.datafangstmetodeHøyde	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODEHØYDE	[0..1]
kvalitet.nøyaktighetHøyde	Integer	...H-NØYAKTIGHET	[0..1]
grense	Kurve	.KURVE	[1..1]
medium	«CodeList» Medium	..MEDIUM	[1..1]
høyde	Real	..HØYDE	[0..1]

3.10. Objekttype: Innsjø

Definisjon fra FKB produktspesifikasjon: en ferskvannsflate som ikke er rennende vann

Figur 17. Illustrasjon fra produktspesifikasjon av Innsjø

Tilleggsinformasjon for fotogrammetrisk registrering

For avgrensning av flate mot ikke kartlagt område eller mellom ulike standarder kan objekttype VannFiktivGrense med egenskap vannSperretype lik "innsjølinjeFiktiv" benyttes.

Egenskapen regulert skal ha verdi lik "JA" er hvis innsjøen er regulert. Innsjøkanter som avgrenser forekomster av Innsjø med egenskap regulert lik "JA" skal registreres i høyde lik høyeste regulerte vannstand for innsjøen. Reguleringsstatus og opplysninger om høyeste regulerte vannstand kan hentes fra NVE sitt register (NVE Atlas). <http://atlas.nve.no>. Alternativt kan egenskapen eksternepeker brukes til å peke inn i eksterne systemer som inneholder opplysninger om reguleringsstatus.

Innsjø kan avgrenses av disse objekttypene: Innsjøkant og VannFektivGrense med egenskap vannSperretype lik "innsjøElvSperre" eller "innsjølinjeFektiv".

MEDIUM U benyttes på del av Innsjø som ligger under terreng, for eksempel under veg. Skal ikke benyttes ved bruer.

Føringer

FKB-A minstestørrelse	Innsjøer og øyer over 10m2
FKB-B minstestørrelse	Innsjøer og øyer over 20m2
FKB-C minstestørrelse	Innsjøer og øyer over 100m2
FKB-D minstestørrelse	Innsjøer og øyer over 100m2
FKB-A	Påkrevd registrering
FKB-B	Påkrevd registrering
FKB-C	Påkrevd registrering
FKB-D	Påkrevd registrering

Egenskapstabell for objekttype: Innsjø

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
identifikasjon	«dataType» Identifikasjon	..IDENT	[0..1]
identifikasjon.lokalld	CharacterString	...LOKALID	[1..1]
identifikasjon.navnerom	CharacterString	...NAVNEROM	[1..1]
identifikasjon.versjonld	CharacterString	...VERSJONID	[0..1]
oppdateringsdato	DateTime	..OPPDATERINGSDATO	[0..1]
datafangstdato	Date	..DATAFANGSTDATO	[1..1]

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
verifiseringsdato	Date	..VERIFISERINGSDATO	[0..1]
registreringsversjon	«CodeList» Registreringsversjon	..REGISTRERINGSVERSJON	[0..1]
informasjon	CharacterString	..INFORMASJON	[0..1]
sluttdato	dateTime	..SLUTTDATO	[0..1]
område	Flate	..FLATE	[1..1]
posisjon	Punkt	..PUNKT	[0..1]
høyde	Real	..HØYDE	[0..1]
medium	«CodeList» Medium	..MEDIUM	[1..1]
regulert	Boolean	..REGULERT	[1..1]
eksternpeker	URI	..EKSTERNPEKER	[0..1]

3.11. Objekttype: ElvBekk

Definisjon fra FKB produktspesifikasjon: mindre vannvei for rennende vann representert ved senterlinje

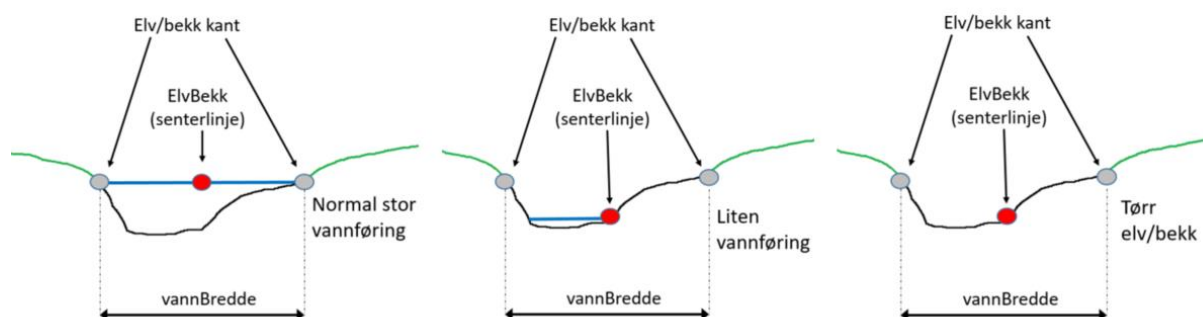
Figur 18. Illustrasjon fra produktspesifikasjon av ElvBekk

Tilleggsinformasjon for fotogrammetrisk registrering

Ved fotogrammetrisk datafangst kan det være vanskelig å se ned til vannspeilet i enkelte tilfeller. Objekttype ElvBekk (midtlinje) skal likevel konstrueres så fullstendig og sammenhengende som mulig og kvalitetskodet deretter. Bekkeleier som tidvis er tørre, men godt synlig i flybildene og i terrenget skal konstrueres.

Merknad: Det skal etableres nodepunkt mellom ElvBekk (midtlinje) og andre tilstøtende vannobjekter. Der det er naturlig skal det lages nodepunkt i 3D.

MEDIUM U benyttes på ElvBekk som ligger under terreng, for eksempel under veg. Skal ikke benyttes ved bruer.

Figur 19. Registrering av ElvBekk (senterlinje) ved ulike vannstandsnivåer.

Føringer

FKB grunnrissreferanse	Midten av elv/bekk
FKB høydereferanse	Terrenghøyde i vannspeilet
FKB-A minstestørrelse	Naturlig rennende vann med bredde opptil 1 meter registreres med midtlinje (vannBredde 1). Er vannbredden over 1 meter brukes Elvekant og Elv
FKB-B minstestørrelse	Naturlig rennende vann med bredde opptil 1 meter registreres med midtlinje (vannBredde 1). Er vannbredden over 1 meter brukes Elvekant og Elv
FKB-C minstestørrelse	Naturlig rennende vann med bredde opptil 3 meter registreres som midtlinje (vannBredde 1-2). Er vannbredden over 3 meter brukes Elvekant og Elv
FKB-D minstestørrelse	Naturlig rennende vann med bredde opptil 15 meter registreres som midtlinje (vannBredde 1-3). Er vannbredden over 15 meter brukes Elvekant og Elv
FKB registreringsmetode	Enkelt punkt i sekvens for rette strekninger. Ellers benyttes kontinuerlig registrering.
FKB-A	Påkrevd registrering
FKB-B	Påkrevd registrering
FKB-C	Påkrevd registrering
FKB-D	Påkrevd registrering

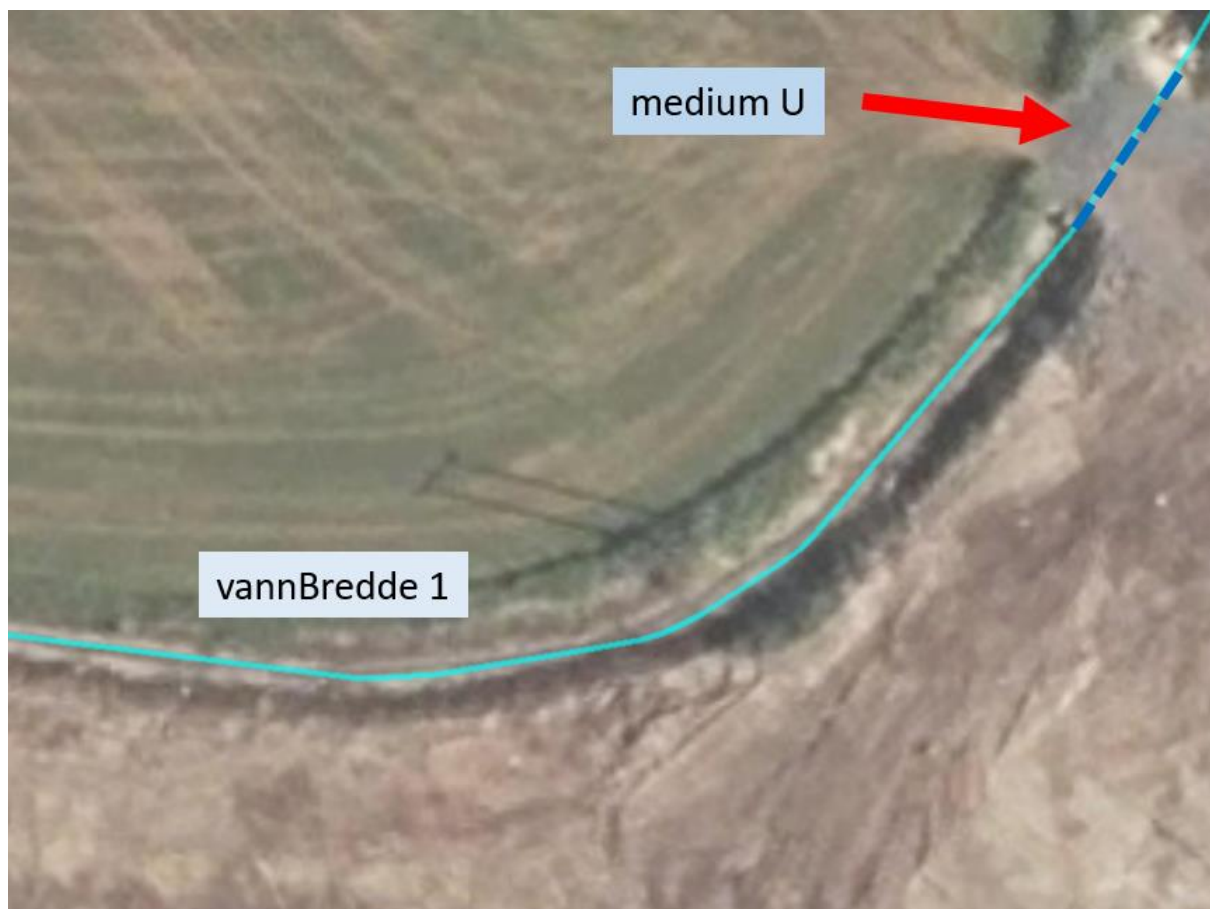
Egenskapstabell for objekttype: ElvBekk

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
identifikasjon	«dataType» Identifikasjon	..IDENT	[0..1]
identifikasjon.lokalId	CharacterString	...LOKALID	[1..1]

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
identifikasjon.navnerom	CharacterString	...NAVNEROM	[1..1]
identifikasjon.versjonId	CharacterString	...VERSJONID	[0..1]
oppdateringsdato	DateTime	..OPPDATERINGSDATO	[0..1]
datafangstdato	Date	..DATAFANGSTDATO	[1..1]
verifiseringsdato	Date	..VERIFISERINGSDATO	[0..1]
registreringsversjon	«CodeList» Registreringsversjon	..REGISTRERINGSVERSJON	[0..1]
informasjon	CharacterString	..INFORMASJON	[0..1]
sluttdato	dateTime	..SLUTTDATO	[0..1]
kvalitet	«dataType» Posisjonskvalitet	..KVALITET	[1..1]
kvalitet.datafangstmetode	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODE	[1..1]
kvalitet.nøyaktighet	Integer	...NØYAKTIGHET	[0..1]
kvalitet.synbarhet	«» Synbarhet	...SYNBARHET	[0..1]
kvalitet.datafangstmetodeHøyde	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODEHØYDE	[0..1]
kvalitet.nøyaktighetHøyde	Integer	...H-NØYAKTIGHET	[0..1]
senterlinje	Kurve	.KURVE	[1..1]
vannBredde	«CodeList» VannBredde	..VANNBR	[1..1]
medium	«CodeList» Medium	..MEDIUM	[1..1]

3.12. Objekttype: KanalGrøft

Definisjon fra FKB produktspesifikasjon: mindre menneskeskapt vannvei for rennende vann representert ved senterlinje

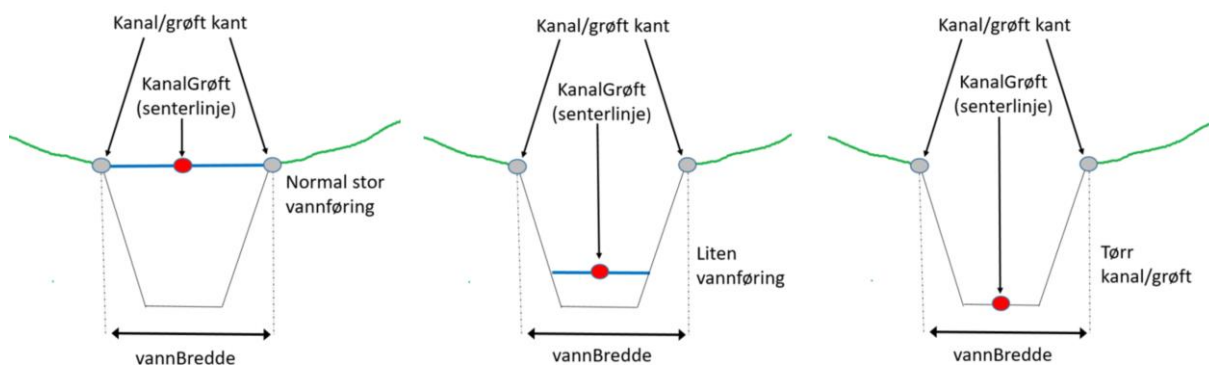
Figur 20. Illustrasjon fra produktspesifikasjon av KanalGrøft

Tilleggsinformasjon for fotogrammetrisk registrering

Ved fotogrammetrisk datafangst kan det være vanskelig å se ned til vannspeilet i enkelte tilfeller. Objekttype KanalGrøft skal likevel konstrueres så fullstendig og sammenhengende som mulig og kvalitetskodes deretter. Kanaler og grøfter som tidvis er tørre, men godt synlig i flybildene og i terrenget skal konstrueres.

Merknad: Det skal etableres nodepunkt mellom KanalGrøft (midtlinje) og andre tilstøtende vannobjekter. Der det er naturlig skal det lages nodepunkt i 3D.

MEDIUM U benyttes på KanalGrøft som ligger under terreng, for eksempel under veg. Skal ikke benyttes ved bruer.

Figur 21. Registrering av KanalGrøft (senterlinje) ved ulike vannstandsnivåer.

Føringer

FKB grunnrissreferanse	Midten av kanal/grøft
FKB høydereferanse	Terrenghøyde i vannspeilet
FKB-A minstestørrelse	KanalGrøft smalere enn 1 meter (vannBredde 1). Er vannbredden større brukes Kanalkant og Kanal
FKB-B minstestørrelse	KanalGrøft smalere enn 1 meter (vannBredde 1). Er vannbredden større brukes Kanalkant og Kanal
FKB-C minstestørrelse	KanalGrøft smalere enn 3 meter (vannBredde 1 - 2). Er vannbredden større brukes Kanalkant og Kanal
FKB-D minstestørrelse	KanalGrøft smalere enn 15 meter (vannBredde 1 - 3). Er vannbredden større brukes Kanalkant og Kanal
FKB registreringsmetode	Enkelpunkt i sekvens brukes der det er rette strekninger. Ellers kontinuerlig registrering.
FKB-A	Påkrevd registrering
FKB-B	Påkrevd registrering
FKB-C	Påkrevd registrering

FKB-D	Påkrevd registrering
--------------	----------------------

Egenskapstabell for objekttype: KanalGrøft

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
identifikasjon	«dataType» Identifikasjon	..IDENT	[0..1]
identifikasjon.lokalld	CharacterString	...LOKALID	[1..1]
identifikasjon.navnerom	CharacterString	...NAVNEROM	[1..1]
identifikasjon.versjonld	CharacterString	...VERSJONID	[0..1]
oppdateringsdato	DateTime	..OPPDATERINGSDATO	[0..1]
datafangstdato	Date	..DATAFANGSTDATO	[1..1]
verifiseringsdato	Date	..VERIFISERINGSDATO	[0..1]
registreringsversjon	«CodeList» Registreringsversjon	..REGISTRERINGSVERSJON	[0..1]
informasjon	CharacterString	..INFORMASJON	[0..1]
sluttdato	dateTime	..SLUTTDATO	[0..1]
kvalitet	«dataType» Posisjonskvalitet	..KVALITET	[1..1]
kvalitet.datafangstmetode	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODE	[1..1]
kvalitet.nøyaktighet	Integer	...NØYAKTIGHET	[0..1]
kvalitet.synbarhet	«» Synbarhet	...SYNBARHET	[0..1]
kvalitet.datafangstmetodeHøyde	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODEHØYDE	[0..1]
kvalitet.nøyaktighetHøyde	Integer	...H-NØYAKTIGHET	[0..1]

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
senterlinje	Kurve	.KURVE	[1..1]
vannBredde	«CodeList» VannBredde	..VANNBR	[1..1]
medium	«CodeList» Medium	..MEDIUM	[1..1]

3.13. Objekttype: VeggrøftÅpen

Definisjon fra FKB produktspesifikasjon: åpen drenering parallelt med veg

Figur 22. Illustrasjon fra produktspesifikasjon av VeggrøftÅpen

Tilleggsinformasjon for fotogrammetrisk registrering

Benyttes kun for grøfter langs veg. For alle andre grøfter, f.eks. langs jernbane og traktorveg, benyttes objekttype KanalGrøft. Kun den delen av grøfta som går parallelt med veg registreres som objekttype VegggrøftÅpen.

Føringer

FKB grunnrissreferanse	Midten av vegggrøft
FKB høydereferanse	Bunn vegggrøft
FKB registreringsmetode	Enkelt punkt i sekvens
FKB-A	Påkrevd registrering
FKB-B	Påkrevd registrering
FKB-C	Registreres ikke
FKB-D	Registreres ikke

Egenskapstabell for objekttype: VegggrøftÅpen

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
identifikasjon	«dataType» Identifikasjon	..IDENT	[0..1]
identifikasjon.lokalld	CharacterString	...LOKALID	[1..1]
identifikasjon.navnerom	CharacterString	...NAVNEROM	[1..1]
identifikasjon.versjonld	CharacterString	...VERSJONID	[0..1]
oppdateringsdato	DateTime	..OPPDATERINGSDATO	[0..1]
datafangstdato	Date	..DATAFANGSTDATO	[1..1]
verifiseringsdato	Date	..VERIFISERINGSDATO	[0..1]
registreringsversjon	«CodeList» Registreringsversjon	..REGISTRERINGSVERSJON	[0..1]

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
informasjon	CharacterString	..INFORMASJON	[0..1]
sluttdato	dateTime	..SLUTTDATO	[0..1]
kvalitet	«dataType» Posisjonskvalitet	..KVALITET	[1..1]
kvalitet.datafangstmetode	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODE	[1..1]
kvalitet.nøyaktighet	Integer	...NØYAKTIGHET	[0..1]
kvalitet.synbarhet	«» Synbarhet	...SYNBARHET	[0..1]
kvalitet.datafangstmetodeHøyde	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODEHØYDE	[0..1]
kvalitet.nøyaktighetHøyde	Integer	...H-NØYAKTIGHET	[0..1]
senterlinje	Kurve	.KURVE	[1..1]

3.14. Objekttype: SnølsbreKant

Definisjon fra FKB produktspesifikasjon: grense mellom snø eller isbre og barmark der det er usikkert om det er isbre eller snø

Figur 23. Illustrasjon fra produktspesifikasjon av SnølsbreKant

Tilleggsinformasjon for fotogrammetrisk registrering

Snø/isbre som ikke smelter i løpet av sommeren. Ved etablering ved hjelp av fotogrammetri vil det være vanskelig å tolke hvilke snøflater/isbreer som vil smelte i løpet av sommeren og hvilke som vil "overleve" til neste vinter. De siste etableres slik de var på fotograferingstidspunktet. Dersom breen går ned til vannkontur eller kystkontur, registreres SnølsbreKant og vannkantene hver for seg med lik geometri.

SnølsbreKant skal avgrense objekttype Snølsbre.

Føringer

FKB grunnrissreferanse	Terrenget på kanten av snø/isbre, i overgangen mot bart terreng (eventuelt mot vann)
FKB høydereferanse	Terrenget på kanten av snø/isbre, i overgangen mot bart terreng (eventuelt mot vann)
FKB registreringsmetode	Kontinuerlig registrering
FKB-A	Påkrevd registrering

FKB-B	Påkrevd registrering
FKB-C	Påkrevd registrering
FKB-D	Påkrevd registrering

Egenskapstabell for objekttype: SnølsbreKant

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
identifikasjon	«dataType» Identifikasjon	..IDENT	[0..1]
identifikasjon.lokalId	CharacterString	...LOKALID	[1..1]
identifikasjon.navnerom	CharacterString	...NAVNEROM	[1..1]
identifikasjon.versjonId	CharacterString	...VERSJONID	[0..1]
oppdateringsdato	DateTime	..OPPDATERINGSDATO	[0..1]
datafangstdato	Date	..DATAFANGSTDATO	[1..1]
verifiseringsdato	Date	..VERIFISERINGSDATO	[0..1]
registreringsversjon	«CodeList» Registreringsversjon	..REGISTRERINGSVERSJON	[0..1]
informasjon	CharacterString	..INFORMASJON	[0..1]
sluttdato	dateTime	..SLUTTDATO	[0..1]
kvalitet	«dataType» Posisjonskvalitet	..KVALITET	[1..1]
kvalitet.datafangstmetode	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODE	[1..1]
kvalitet.nøyaktighet	Integer	...NØYAKTIGHET	[0..1]
kvalitet.synbarhet	«» Synbarhet	...SYNBARHET	[0..1]

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
kvalitet.datafangstmetodeHøyde	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODEHØYDE	[0..1]
kvalitet.nøyaktighetHøyde	Integer	...H-NØYAKTIGHET	[0..1]
grense	Kurve	.KURVE	[1..1]

3.15. Objekttype: Snølsbre

Definisjon fra FKB produktspesifikasjon: flate som er dekket med "evigvarende" snø eller isbre

Figur 24. Illustrasjon fra produktspesifikasjon av Snølsbre

Tilleggsinformasjon for fotogrammetrisk registrering

Snø/isbre som ikke smelter i løpet av sommeren. Ved etablering ved hjelp av fotogrammetri vil det være vanskelig å tolke hvilke snøflater/isbreer som vil smelte i løpet av sommeren og hvilke som vil "overleve" til neste vinter. De siste etableres slik de var på fotograferingstidspunktet.

Avgrenses av objekttype SnølsbreKant

Føringer

FKB-A minstestørrelse	1000m2
------------------------------	--------

FKB-B minstestørrelse	1000m2
FKB-C minstestørrelse	1000m2
FKB-D minstestørrelse	1000m2
FKB-A	Påkrevd registrering
FKB-B	Påkrevd registrering
FKB-C	Påkrevd registrering
FKB-D	Påkrevd registrering

Egenskapstabell for objekttype: Snølsbre

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
identifikasjon	«dataType» Identifikasjon	..IDENT	[0..1]
identifikasjon.lokalld	CharacterString	...LOKALID	[1..1]
identifikasjon.navnerom	CharacterString	...NAVNEROM	[1..1]
identifikasjon.versjonld	CharacterString	...VERSJONID	[0..1]
oppdateringsdato	DateTime	..OPPDATERINGSDATO	[0..1]
datafangstdato	Date	..DATAFANGSTDATO	[1..1]
verifiseringsdato	Date	..VERIFISERINGSDATO	[0..1]
registreringsversjon	«CodeList» Registreringsversjon	..REGISTRERINGSVERSJON	[0..1]
informasjon	CharacterString	..INFORMASJON	[0..1]

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
sluttdato	dateTime	..SLUTTDATO	[0..1]
område	Flate	.FLATE	[1..1]
posisjon	Punkt	.PUNKT	[0..1]

3.16. Objekttype: FlomløpKant

Definisjon fra FKB produktspesifikasjon: begrensningslinje for store markerte elveløp hvor det pga regulering eller andre årsaker bare en sjelden gang er vannføring

Figur 25. Illustrasjon fra produktspesifikasjon av FlomløpKant

Tilleggsinformasjon for fotogrammetrisk registrering

Det skal lages nodepunkt med øvrige vannobjekter. Der det er naturlig skal nodepunktene være i 3D.

Føringer

FKB grunnrissreferanse	Ytre grense av flomløp
FKB høydereferanse	Terrenghøyde
FKB-A minstestørrelse	Flomløp bredere enn 2 meter

FKB-B minstestørrelse	Flomløp bredere enn 2 meter
FKB-C minstestørrelse	Flomløp bredere enn 5 meter
FKB-D minstestørrelse	Flomløp bredere enn 15 meter
FKB registreringsmetode	Enkelt punkt i sekvens
FKB-A	Påkrevd registrering
FKB-B	Påkrevd registrering
FKB-C	Påkrevd registrering
FKB-D	Påkrevd registrering

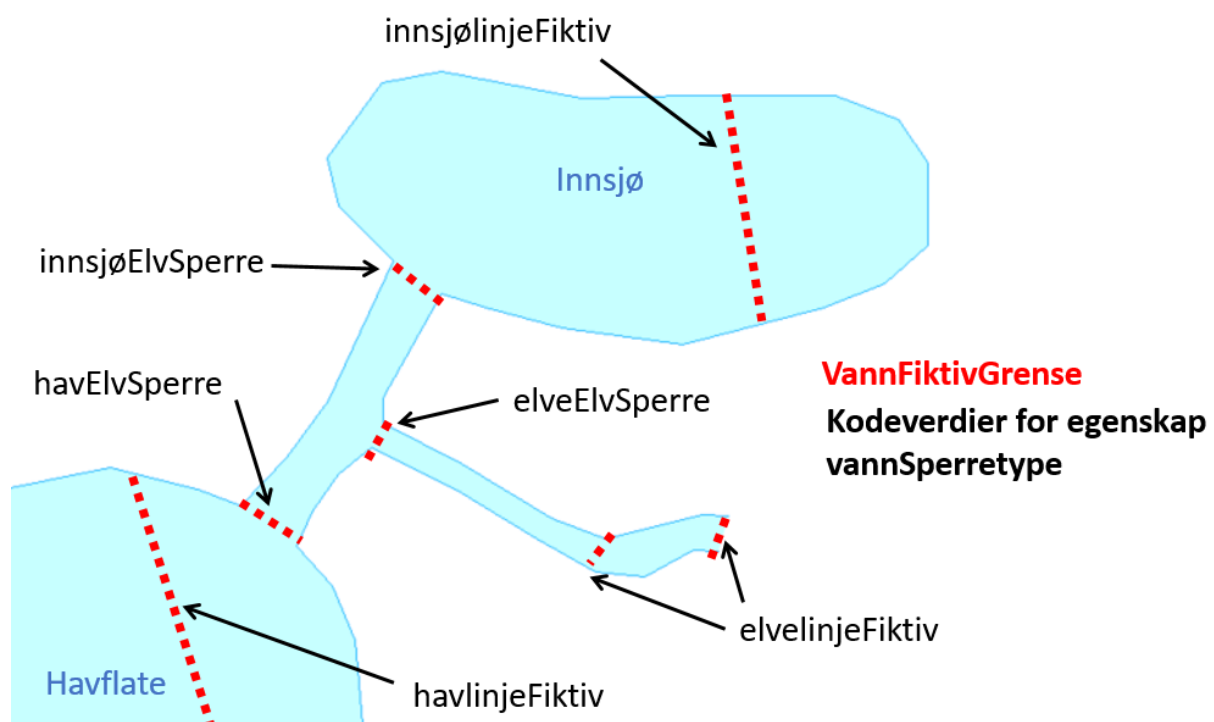
Egenskapstabell for objekttype: FlomløpKant

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
identifikasjon	«dataType» Identifikasjon	..IDENT	[0..1]
identifikasjon.lokalId	CharacterString	...LOKALID	[1..1]
identifikasjon.navnerom	CharacterString	...NAVNEROM	[1..1]
identifikasjon.versjonId	CharacterString	...VERSJONID	[0..1]
oppdateringsdato	DateTime	..OPPDATERINGSDATO	[0..1]
datafangstdato	Date	..DATAFANGSTDATO	[1..1]
verifiseringsdato	Date	..VERIFISERINGSDATO	[0..1]
registreringsversjon	«CodeList» Registreringsversjon	..REGISTRERINGSVERSJON	[0..1]
informasjon	CharacterString	..INFORMASJON	[0..1]

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
sluttdato	dateTime	..SLUTTDATO	[0..1]
kvalitet	«dataType» Posisjonskvalitet	..KVALITET	[1..1]
kvalitet.datafangstmetode	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODE	[1..1]
kvalitet.nøyaktighet	Integer	...NØYAKTIGHET	[0..1]
kvalitet.synbarhet	«» Synbarhet	...SYNBARHET	[0..1]
kvalitet.datafangstmetodeHøyde	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODEHØYDE	[0..1]
kvalitet.nøyaktighetHøyde	Integer	...H-NØYAKTIGHET	[0..1]
grense	Kurve	.KURVE	[1..1]

3.17. Objekttype: VannFektivGrense

Definisjon fra FKB produktspesifikasjon: fiktiv delelinje for vannflater, delelinjetype spesifiseres på egenskapsnivå

Figur 26. Illustrasjon fra produktspesifikasjon av VannFiktivGrense

Tilleggsinformasjon for fotogrammetrisk registrering

Hjelpelinje som brukes for å dele opp flateobjekter. Egenskapen vannSperretype gir mere detaljert inndeling. Kodeliste for vannSperretype finnes på <https://register.geonorge.no/sosikodelister/fkb/vann/5.0/vannsperretype>.

VannFiktivGrense med vannSperretype "elveElvSperre"

Hjelpelinje for avgrensning av en elveflate der den renner ut i en annen elv-/kanalflate. Elvesperre registreres over elv/kanal i munningen, der denne naturlig går over i annen elv/kanal.

Referanse i grunnriss og høyde er lik den største elvas/kanalens nodepunkt.

Kan være med på å avgrense objekttypene Elv og Kanal.

VannFiktivGrense med vannSperretype "elvelinjeFiktiv"

Kan brukes i de tilfeller det er aktuelt å dele opp en elv i mindre deler. Brukes også der deler av elvekanten er ukjent for å kunne danne elveflate og for avgrensning av flate mot ikke kartlagt område eller mellom ulike standarder.

Det skal lages nodepunkt mot objekttypene Elvekant/Kanalkant. Der det er naturlig lages det nodepunkt i 3D.

Kan være med på å avgrense objekttypene Elv og Kanal.

VannFiktivGrense med vannSperretype "isbrelinjeFiktiv"

Kan brukes i de tilfeller det er aktuelt å dele opp en Isbre i mindre deler.

VannFiktivGrense med vannSperretype "havlinjeFiktiv"

Kan brukes i de tilfeller det er aktuelt å dele opp en havflate i mindre deler. Det skal dannes nodepunkt med Kystkontur. Der det er naturlig lages det 3D-nodepunkt..

Kan være med på å avgrense objekttype Havflate.

VannFiktivGrense med vannSperretype "havElvSperre"

Sperrelinjen etableres som en rett linje mellom endepunkt på objekttype Kystkontur i overgang mellom objekttypene Kystkontur og Elvekant. Kriterier for plassering av "havElvSperre":

- Overgang fra kyst til elv er der elva har høyde lik MHV
- Der elvekanten er registrert med MHV oppover i elva plasseres sperrelinja i et naturlig skille mellom kyst og elv ut fra topografien (munningen)
- Elvekanten på innsiden av sperrelinja kan registreres med MHV som høydeverdi, men høydeverdien skal ikke være lavere enn MHV

Det skal dannes nodepunkt med andre vannobjekter. Der det er naturlig lages det 3D-nodepunkt. Referanse i grunnriss og høyde skal være lik kystkonturens nodepunkt.

VannFiktivGrense med vannSperretype "innsjøElvSperre"

Kodeverdien "innsjøElvSperre" registreres over elv/kanal i munningen, der denne naturlig går over i innsjø. Referanse i grunnriss og høyde er lik innsjøkantens nodepunkt.

Det skal dannes nodepunkt med andre vannobjekter. Der det er naturlig lages det 3D-nodepunkt.

Kan være med på å avgrense objekttypene Innsjø, Elv og Kanal.

VannFiktivGrense med vannSperretype "innsjølinjeFiktiv"

Brukes i de tilfeller det er aktuelt å dele opp en innsjø i mindre deler. Brukes også mot ikke kartlagt område eller mellom ulike standarder.

Det skal lages nodepunkt mot Innsjøkant. Der det er naturlig lages det nodepunkt i 3D.

Kan være med på å avgrense objekttype Innsjø.

Føringer

FKB registreringsmetode	Enkelt punkt i sekvens
FKB-A	Påkrevd registrering
FKB-B	Påkrevd registrering
FKB-C	Påkrevd registrering
FKB-D	Påkrevd registrering

Egenskapstabell for objekttype: VannFiktivGrense

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
identifikasjon	«dataType» Identifikasjon	..IDENT	[0..1]
identifikasjon.lokalld	CharacterString	...LOKALID	[1..1]
identifikasjon.navnerom	CharacterString	...NAVNEROM	[1..1]
identifikasjon.versjonld	CharacterString	...VERSJONID	[0..1]
oppdateringsdato	DateTime	..OPPDATERINGSDATO	[0..1]
datafangstdato	Date	..DATAFANGSTDATO	[1..1]

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
verifiseringsdato	Date	..VERIFISERINGSDATO	[0..1]
registreringsversjon	«CodeList» Registreringsversjon	..REGISTRERINGSVERSJON	[0..1]
informasjon	CharacterString	..INFORMASJON	[0..1]
sluttdato	dateTime	..SLUTTDATO	[0..1]
kvalitet	«dataType» Posisjonskvalitet	..KVALITET	[0..1]
kvalitet.datafangstmetode	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODE	[1..1]
kvalitet.nøyaktighet	Integer	...NØYAKTIGHET	[0..1]
kvalitet.synbarhet	«» Synbarhet	...SYNBARHET	[0..1]
kvalitet.datafangstmetodeHøyde	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODEHØYDE	[0..1]
kvalitet.nøyaktighetHøyde	Integer	...H-NØYAKTIGHET	[0..1]
vannSperretype	«CodeList» VannSperretype	..VANN_SPERRETYPE	[1..1]
grense	Kurve	..KURVE	[1..1]

3.18. Objekttype: KonnekteringVann

Definisjon fra FKB produktspesifikasjon: kunstig objekt hvor senterlinjen representerer en fiktiv linje som skjøter sammen lenker der det er hull i beskrivelsen av vannforløp

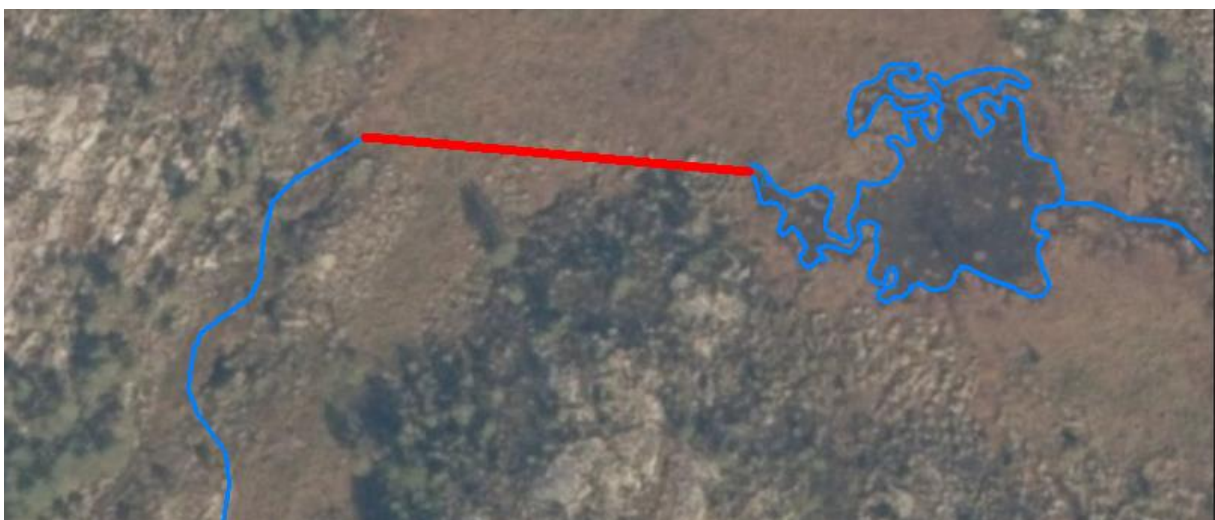
Figur 27. Illustrasjon fra produktspesifikasjon av KonnekteringVann

Tilleggsinformasjon for fotogrammetrisk registrering

Benyttes for å lage sammenhengende registrering mellom vannveger som åpenbart henger sammen, men der forløp er ukjent. Objekttypen kan brukes for å knytte sammen vannveger gjennom bygningsmessig anlegg, dyrket mark, myrområder og liknende.

Det skal lages nodepunkt mot tilstøtende vannobjekter. Der det er naturlig lages det nodepunkt i 3D.

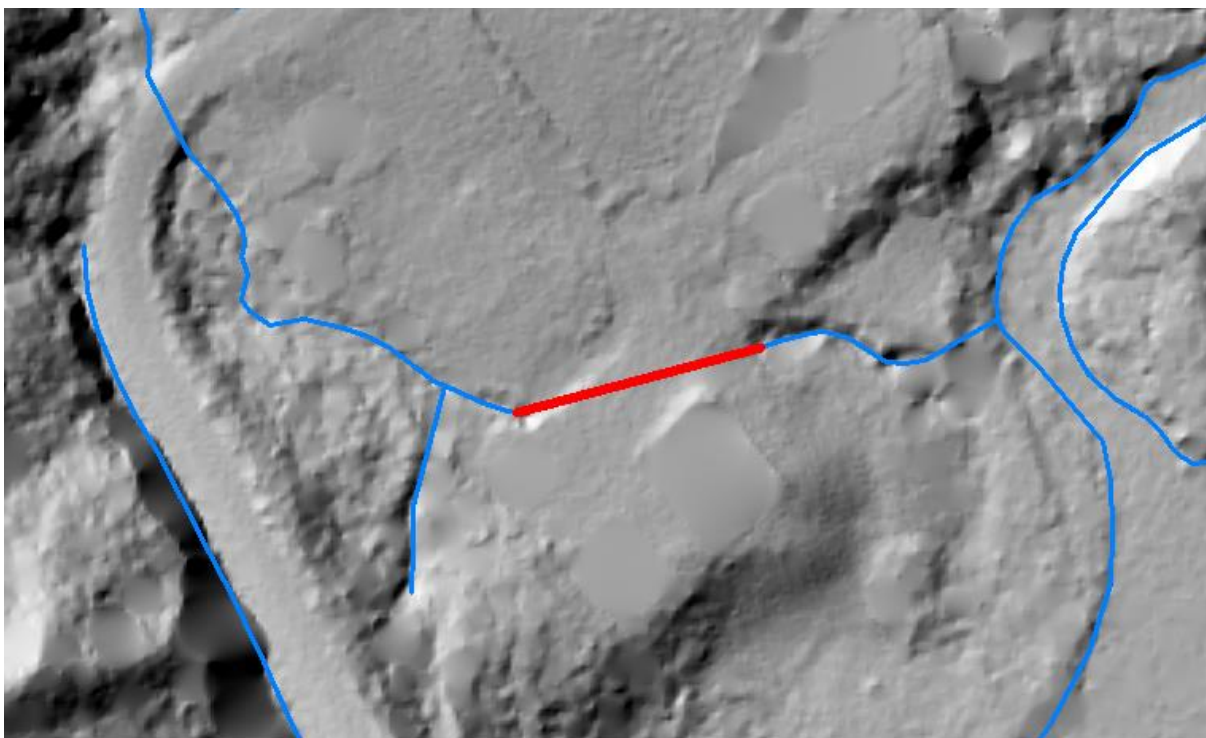
Ved fotogrammetrisk ajourføring skal vann som renner gjennom demning alltid registreres som objekttype *KonnekteringVann* og medium B. Utover dette skal objekttype *KonnekteringVann* ikke registreres fotogrammetrisk, med mindre annet er avtalt

Figur 28. Eksempel på bruk av objekttype KonnekteringVann over myr der forløp er ukjent

Figur 29. Eksempel på bruk av objekttype *KonnekteringVann* over myr der forløp er ukjent

Figur 30. Eksempel på bruk av objekttype *KonnekteringVann* under bebyggelese der forløp er ukjent

Figur 31. Eksempel på bruk av objekttype KonnekteringVann gjennom demning

Føringer

FKB registreringsmetode	Enkelt punkt i sekvens
FKB-A	Opsjonell registrering
FKB-B	Opsjonell registrering
FKB-C	Opsjonell registrering
FKB-D	Opsjonell registrering

Egenskapstabell for objekttype: KonnekteringVann

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
identifikasjon	«dataType» Identifikasjon	..IDENT	[0..1]
identifikasjon.lokalld	CharacterString	...LOKALID	[1..1]
identifikasjon.navnerom	CharacterString	...NAVNEROM	[1..1]

Navn:	Type:	SOSI_navn:	Mult.:
identifikasjon.versjonId	CharacterString	...VERSIONID	[0..1]
oppdateringsdato	DateTime	..OPPDATERINGSDATO	[0..1]
datafangstdato	Date	..DATAFANGSTDATO	[1..1]
verifiseringsdato	Date	..VERIFISERINGSDATO	[0..1]
registreringsversjon	«CodeList» Registreringsversjon	..REGISTRERINGSVERSJON	[0..1]
informasjon	CharacterString	..INFORMASJON	[0..1]
sluttdato	dateTime	..SLUTTDATO	[0..1]
kvalitet	«dataType» Posisjonskvalitet	..KVALITET	[0..1]
kvalitet.datafangstmetode	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODE	[1..1]
kvalitet.nøyaktighet	Integer	...NØYAKTIGHET	[0..1]
kvalitet.synbarhet	«» Synbarhet	...SYNBARHET	[0..1]
kvalitet.datafangstmetodeHøyde	«» Datafangstmetode	...DATAFANGSTMETODEHØYDE	[0..1]
kvalitet.nøyaktighetHøyde	Integer	...H-NØYAKTIGHET	[0..1]
senterlinje	Kurve	.KURVE	[1..1]
medium	«CodeList» Medium	..MEDIUM	[1..1]

4. Datakvalitet

For detaljer om kvalitetsmodellen som er benyttet her henvises det til [FKB Generell del, kapittel 8](#).

De enkelte objekttypene er gruppert i forskjellige [Kvalitetsklasser](#) som styrer krav til nøyaktighet og fullstendighet ved registrering.

Det er ikke stilt krav til stedfestingsnøyaktighet for representasjonspunkt utover at slike punkt skal ligge innenfor flateavgrensningen.

4.1. Kvalitetskrav

Tabell 3. Krav til logisk konsistens

Kvalitetselement	Kvalitetsmål	Referanse	Krav	Kommentar
Konseptuell konsistens	Antall enheter der regler i konseptuelt skjema ikke er oppfylt	NS-EN ISO19157:2013/010/1	0 feil	F.eks. overskytende egenskaper eller ulovlige egenskaper.
Topologisk konsistens	Antall brudd på krav om konstant høyde	NS-EN ISO19157:2013/027/1	0 feil	
Topologisk konsistens	Antall ulovlige småpolygoner	NS-EN ISO19157:2013/027/1	0 feil	
Topologisk konsistens	Antall ulovlige egenoverlappinger	NS-EN ISO19157:2013/027/1	0 feil	
Topologisk konsistens	Antall ulovlige egenkryssinger	NS-EN ISO19157:2013/026/1	0 feil	
Topologisk konsistens	Antall ulovlige løse ender	NS-EN ISO19157:2013/026/1	0 feil	
Topologisk konsistens	Antall ulovlige lenkekryssinger	NS-EN ISO19157:2013/026/1	0 feil	

Logisk konsistens kontrolleres vha. SOSI-kontroll eller kontroll mot GML-skjema.

Tabell 4. Krav til egenskapskonsistens

Kvalitetselement	Kvalitetsmål	Referanse	Krav
Klassifikasjonsriktighet	Prosentandel feil	Geodatakvalitet:2014/508/1	Maksimalt 0.5% feilklassifisering

Tabell 4. Krav til egenskapskonsistens

Kvalitetselement	Kvalitetsmål	Referanse	Krav
	klassifiserte egenskaper		

Tabell 5. Krav til fullstendighet

Kvalitetselement	Kvalitetsmål	Kvalitetsklasse fullstendighet	Referanse	Krav
Manglende objekter	Prosentandel manglende objekter	1	Geodatakvalitet:2014/102/1	Maksimalt 0.5% manglende objekter
Manglende objekter	Prosentandel manglende objekter	2	Geodatakvalitet:2014/102/1	Maksimalt 2% manglende objekter
Overskytende objekter	Prosentandel overskytende objekter	1	Geodatakvalitet:2014/101/1	Maksimalt 0.5% overskytende objekter
Overskytende objekter	Prosentandel overskytende objekter	2	Geodatakvalitet:2014/101/1	Maksimalt 2% overskytende objekter

Krav til fullstendighet og egenskapskonsistens kontrolleres mot flybilder (ortofoto) som ble brukt under kartkonstruksjon.

Tabell 6. Oversikt over krav til stedfestingsnøyaktighet (systematisk avvik / standardavvik) for ulike nøyaktighetsklasser i de ulike FKB-standardene

FKB-Standard	Nøyaktighetsklasser			
	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Klasse 4
	Svært veldefinerte detaljer (cm)	Veldefinerte detaljer (cm)	Uskarpe detaljer (cm)	Diffuse detaljer (cm)

FKB-A	Grunnriss	3 / 10	5 / 15	10 / 35	15 / 55
	Høyde	3 / 10	5 / 15	8 / 25	12 / 40
FKB-B	Grunnriss	5 / 15	6 / 20	10 / 35	15 / 55
	Høyde	5 / 15	6 / 20	10 / 35	15 / 50
FKB-C/D	Grunnriss	15 / 48	15 / 55	20 / 70	30 / 100
	Høyde	15 / 48	20 / 70	25 / 90	40 / 150

Krav til stedfestingsnøyaktighet kontrolleres mot uavhengige innmålinger med bedre kvalitet som f.eks. laserdata eller landmåling. Hvilke objekttyper som inngår i hvilke kvalitetsklasser er angitt under.

Grove feil

Grove feil regnes som avvik større enn 3 ganger krav til standardavviket angitt i tabellen over. Kravet er at maksimalt 1 % av registrerte objekter skal ha avvik som kategoriseres som grove feil.

Merknader

For Kystkontur angis grunnrissnøyaktigheten med standardverdi «0». Det er ikke aktuelt å kontrollere stedfestingsnøyaktigheten i grunnriss for denne objekttypen.

Tilleggsregel for stedfestingsnøyaktighet av kystkontur, innsjøkant og regulert innsjøkant: Dersom 50 % eller mer av innsjøkanten/kystkonturen i et område ligger i terreng som har en steilhet større enn 20 %, settes kravet til standardavviket 20 % større enn det som står i tabellen.

Krav til stedfestingsnøyaktighet kontrolleres mot uavhengige innmålinger med bedre kvalitet som f.eks. laserdata eller landmåling. Hvilke objekttyper som inngår i hvilke kvalitetsklasser er angitt under.

4.2. Kvalitetsklasser

Ved angivelse av krav til stedfestingsnøyaktighet er objekttypene inndelt i 4 klasser i grunnriss og høyde. Kun 3 av klassene er i bruk i FKB-Vann.

Ved angivelse av toleranser for fullstendighet er objekttypene inndelt i 2 klasser.

Nedenfor følger en oversikt over hvilken klasse objekttypene i FKB-Vann tilhører.

Tabell 7. Kvalitetsklasser for objekttypene i FKB-Vann

Objekttype	Stedfestingsnøyaktighet grunnriss	Stedfestingsnøyaktighet høyde	Fullstendighet
Kystkontur	4	3	1

Tabell 7. Kvalitetsklasser for objekttypene i FKB-Vann

Objekttype	Stedfestingsnøyaktighet grunnriss	Stedfestingsnøyaktighet høyde	Fullstendighet
KystkonturTekniskeAnlegg	2	3	1
Skjær	4	3	1
Havflate			1
Elvekant	4	4	1
Elv			1
Kanalkant	4	4	1
Kanal			1
Innsjøkant	3	3	1
Innsjø			1
ElvBekk	4	4	2
KanalGrøft	4	4	2
VeggrøftÅpen	3	2	2
SnølsbreKant	4	4	2
Snølsbre			2
Flomløpkant	4	4	1
VannFiktivGrense			1
KonnekteringVann			2

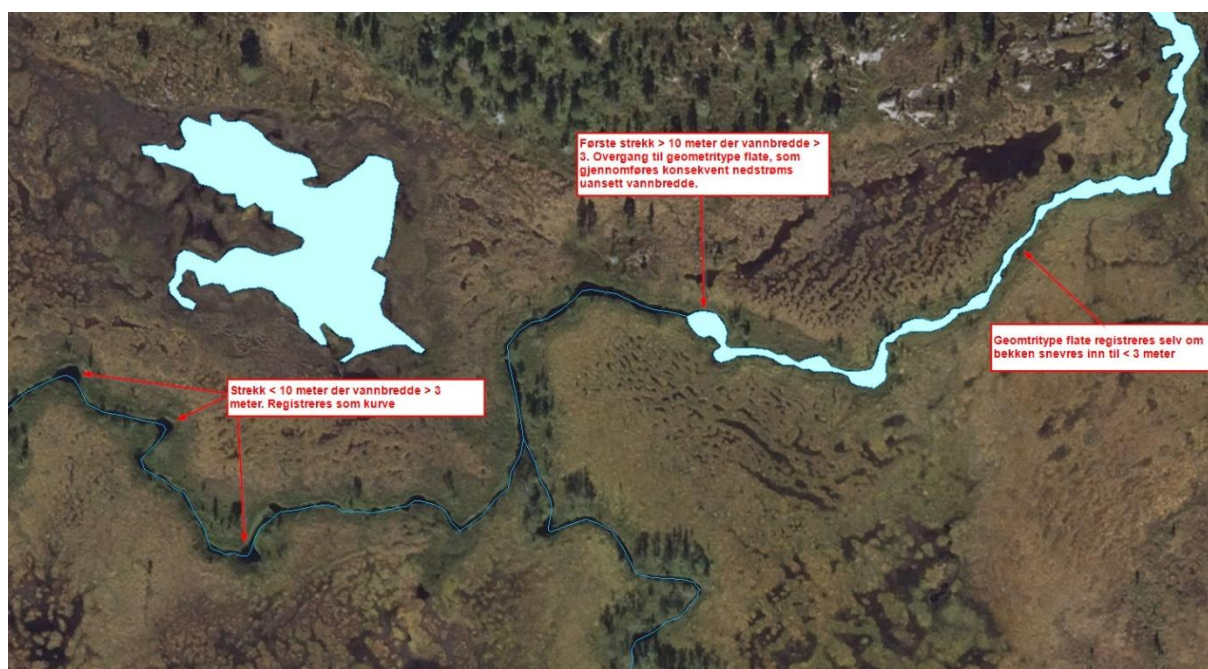
5. Tilleggsinformasjon

De generelle retningslinjene for fotogrammetrisk registrering av FKB er beskrevet i kapittel 2. I tillegg til disse skal føringer gitt i dette kapittel legges til grunn for all type konstruksjon beskrevet i kapittel 2

5.1. Føringer for valg av geometritype ved variasjon på vannbredde omkring minstestørrelse

Føringer gitt her er laget for å unngå hyppige skifter mellom geometritype kurve og flate når vannveiers bredde varierer omkring minstestørrelser gitt for objekttype ElvBekk, KanalGrøft, Elv og Kanal.

1. Vannvegen skal være bredere enn minstestørrelsen minst 10 meter før geometritype skifter fra kurve til flate
2. Objekttype Elv og Kanal med geometritype flate skal registreres konsekvent som flategeometri nedstrøms første gang vannveien overskrider minstestørrelsen, selv om vannveiens bredde nedstrøms tilsier skifte av geometritype.

Figur 32. Eksempel på registrering etter føringer gitt i dette kapittel i FKB-C. Vannvegen registreres som geometritype flate fra og med første gang vannvegen er bredere enn minstestørrelse 3 meter for strekk > 10 meter og gjennomføres konsekvent som dette nedstrøms.

Figur 33. Eksempel på hvordan registrering ikke skal gjøres. I eksempelet skifter representasjonen av vannvegen geometritype slavisk når vannbredden varierer omkring minstestørrelsen 3 meter (FKB-C).

Vedlegg A: Forklaring til registreringsinstrukser for fotogrammetrisk registrering

A.1. UML-modell for Fotogrammetriske registreringsinstrukser

For å sørge for at det er fullt samsvar mellom FKB produktspesifikasjonene og registreringsinstruksene for datafangst er det utarbeida et opplegg med egne UML-datamodeller for registreringsinstruksene. I korte trekk går dette ut på at det tas en kopi av UML datamodellen for FKB produktspesifikasjonene der det legges inn justeringer og ekstrainformasjonen med tanke på datafangst. Disse UML-modellene følger ikke noen SOSI-standard, men er utarbeide med tanke på å kunne generere ut godt lesbar dokumentasjon og maskinlesbare filer for validering (SOSI-kontroll, GML-skjema etc.). UML datamodellene finnes i SOSI modellregister.

Registreringsinstruksene består av UML-elementer ([se veiledning for å lese UML-diagrammer](#)). Alle objekttyper listes derfor ut som "FeatureType" slik de er modellert i UML. Assosiasjoner i FKB listes i registreringsinstruksene ut i egenskapstabellen (med en FeatureType som datatype). I forbindelse med fotogrammetrisk registrering vil hovedregelen være at assosiasjoner håndteres som opsjonelle egenskaper, dvs. at de ikke registreres.

A.2. Informasjon som angis om alle objekttyper

- Definisjon hentet fra FKB-produktspesifikasjon
- Bilde/skisse hentet fra FKB-produktspesifikasjon
- Tilleggsbeskrivelse for objekttypen for fotogrammetrisk registrering

- Bilder/skisser med bildetekst for fotogrammetrisk registrering
- Tabell med **Føringer** for fotogrammetrisk registrering. Se tabell under for en forklaring på hvilke føringer som kan være angitt og hva disse betyr.
- Egenskapstabell hentet fra FKB-produktspesifikasjon. Denne inneholder alle egenskaper for objekttypen. Både de som skal registreres fotogrammetrisk og alle andre.
- Tabell med **Restriksjoner** er angitt for noen objekttyper. Denne tabellen inneholder egenskaper det er knyttet spesielle krav til ved fotogrammetrisk registrering.
- For objekttyper med egenskaper som benytter kodelister der disse kodeverdiene skal klassifiseres fotogrammetrisk finnes det også **Presiseringer til beskrivelsen av kodelistekoder**. Her listes de aktuelle kodene for fotogrammetrisk registrering ut med en definisjon/beskrivelse som skal ligge til grunn for klassifiseringen og gjerne også forklarende bilder/skisser.

Tabell 8. Føringer for registrering som er angitt i registreringsinstruksene

Føring	Verdier	Kommentar
FKB-A	Registreres ikke / Opsjonell registrering / Påkrevd registrering	Finnes på alle objekttyper
FKB-B	Registreres ikke / Opsjonell registrering / Påkrevd registrering	Finnes på alle objekttyper
FKB-C	Registreres ikke / Opsjonell registrering / Påkrevd registrering	Finnes på alle objekttyper
FKB-D	Registreres ikke / Opsjonell registrering / Påkrevd registrering	Finnes på alle objekttyper
FKB høydereferanse	Fritekst som angir høydereferanse for registrering av geometrien til objekttypen	Finnes på alle objekttyper
FKB grunnrissreferanse	Fritekst som angir grunnrissreferanse for registrering av geometrien til objekttypen	Finnes på alle objekttyper

Tabell 8. Føringer for registrering som er angitt i registreringsinstruksene

Føring	Verdier	Kommentar
FKB-A minstestørrelse	Fritekst som angir minstestørrelse for registrering i FKB-A	Finnes bare på objekttyper der det er minstestørrelser for registrering
FKB-B minstestørrelse	Fritekst som angir minstestørrelse for registrering i FKB-B	Finnes bare på objekttyper der det er minstestørrelser for registrering
FKB-C minstestørrelse	Fritekst som angir minstestørrelse for registrering i FKB-C	Finnes bare på objekttyper der det er minstestørrelser for registrering
FKB-D minstestørrelse	Fritekst som angir minstestørrelse for registrering i FKB-D	Finnes bare på objekttyper der det er minstestørrelser for registrering
FKB registreringsmetode	Fritekst som angir krav til registreringsmetode for objekttypen	Finnes bare på objekttyper der dette er relevant

Merknad: Føring for minstestørrelser gjelder automatisk for en mindre detaljert FKB-standard. Dersom det bare er angitt krav til minstestørrelser i FKB-A gjelder denne automatisk også for de mindre detaljerte FKB-standardene om ikke annet er spesielt angitt.

Lisensvilkår

Lisens

Denne standarden er gitt ut under [norsk lisens for offentlige data \(NLOD\)](#).

Du har lov til:

- å kopiere og tilgjengeliggjøre
- å endre og/eller sette sammen med andre datasett
- å kopiere og tilgjengeliggjøre en endret eller sammensatt versjon
- å benytte datasettet kommersielt

På følgende vilkår:

- at du navngir lisensgiver slik lisensgiver ber om, men ikke på en måte som indikerer at disse har godkjent eller anbefaler deg eller din bruk av datasettet

- at du ikke bruker dataene på en måte som fremstår som villedende, og heller ikke fordreier eller uriktig fremstiller dataene

Med den forståelse:

- at data som inneholder personopplysninger og er taushetsbelagt ikke er omfattet av denne lisensen og ikke kan viderebrukes
- at lisensgiver fraskriver seg ethvert ansvar for informasjonens kvalitet og hva informasjonen brukes til